

ZAKON O PREVOZU OPASNIH MATERIJA REPUBLIKE SRPSKE

Službeni glasnik RS br. 1/08

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(1) Ovim zakonom uređuju se uslovi pod kojima se u Republici Srpskoj prevoze opasne materije i radnje koje su u vezi s tim prevozom (pripremanje materije za prevoz, utovar i istovar i usputne manipulacije), uslovi za ambalažu i vozila, uslovi imenovanja savjetnika za bezbjednost, te njegova prava i dužnosti, nadležnosti i uslovi za sprovođenje osposobljavanja lica koja učestvuju u prevozu, nadležnosti organa u vezi sa tim prevozom, kao i nadzor nad sprovođenjem ovog zakona.

(2) Određivanje uslova i radnji koji su u vezi sa prevozom opasnih materija, vrši se primjenom Evropskog sporazuma o međunarodnom drumskom prevozu opasnih materija, (u daljem tekstu: ADR), Pravilnika o međunarodnom prevozu opasnih materija željeznicom (u daljem tekstu: RID), Evropskog sporazuma o međunarodnom prevozu opasnih materija unutrašnjim plovnim putevima (u daljem tekstu: ADN), akta Svjetskog poštanskog saveza (UPN) i Bečke konvencija o građanskoj odgovornosti za nuklearnu štetu.

Član 2.

(1) Opasne materije u smislu ovog zakona su:

a) klasa 1 – Eksplozivne materije i predmeti:

razred 1. 1 – materije i predmeti kod kojih postoji opasnost od masovne eksplozije,

razred 1. 2 – materije i predmeti kod kojih postoji opasnost od "ispaljivanja" ali ne masovne eksplozije,

razred 1. 3 – materije i predmeti kod kojih postoji opasnost od zapaljenja i manja eksplozivna opasnost ili "ispaljivanje", ali ne opasnost od masovne eksplozije,

razred 1. 4 – materije i predmeti koji ne predstavljaju značajnu opasnost,

razred 1. 5 – vrlo neosjetljive materije kod kojih postoji opasnost od masovne eksplozije,

razred 1. 6 – ekstremno neosjetljive materije kod kojih postoji opasnost od masovne eksplozije,

b) klasa 2 – Zbijeni gasovi, gasovi pretvoreni u tečnost i gasovi rastvoreni pod pritiskom,

v) klasa 3 – Zapaljive tečnosti,

g) klasa 4. 1 – Zapaljive čvrste materije,

d) klasa 4. 2 – Materije sklone samopaljenju,

đ) klasa 4. 3 – Materije koje u dodiru sa vodom razvijaju zapaljive gasove,

e) klasa 5. 1 – Oksidirajuće materije,

ž) klasa 5. 2 – Organski peroksidi,

z) klasa 6. 1 – Otrovi,

- i) klasa 6. 2 – Zagađujuće i zarazne materije,
- j) klasa 7 – Radioaktivne materije,
- k) klasa 8 – Korozivne (nagrizajuće) materije,
- l) klasa 9 – Ostale opasne materije.

(2) Opasne materije iz stava 1. ovog člana razvrstane su u klase, u skladu sa međunarodnim sporazumom o prevozu opasnih materija za pojedine grane saobraćaja.

(3) Eksplozivne materije u smislu ovog zakona su:

a) čvrste ili tečne materije, ili mješavina materija, koje usljed hemijske reakcije mogu da razvijaju gasove takvom brzinom i takve temperature i pritiska da izazivaju oštećenje okoline,

b) materije ili mješavine materija (pirotehničke materije), koje samoodvijajućim egzotermnim hemijskim reakcijama bez detonacije proizvode toplotni, svjetlosni, zvučni, gasni, dimni ili više ovih efekata zajedno.

(4) Zbijeni gasovi, gasovi pretvoreni u tečnost i gasovi rastvoreni pod pritiskom (u daljem tekstu: gasovi) su materije koje imaju kritičnu temperaturu nižu od 50 °S ili na 50 °S pritisak pare viši od 300 kPa (3 bara).

(5) Zapaljive tečnosti su tečnosti ili smjese tečnosti koje na temperaturi od 50°S imaju pritisak pare niži od 300 kPa (3 bar), a tačku paljenja nižu od 100 °S.

(6) Zapaljive čvrste materije su materije koje u suvom stanju mogu lako da se zapale u dodiru sa plamenom ili varnicom (sumpor, celuloid, nitroceluloza, crveni fosfor i dr.), ali nisu samozapaljive.

(7) Materije sklone samopaljenju su materije koje se pale u dodiru sa vazduhom ili vodom bez posredstva drugih materija (bijeli i žuti fosfor, cinkovi alkili, otpaci, nitrocelulozni filmovi, sirovi pamuk, upotrijebljene namašćene krpe i dr.).

(8) Materije koje u dodiru sa vodom razvijaju zapaljive gasove su materije koje u dodiru sa vodom razvijaju gasove koji se pale u dodiru sa plamenom ili varnicom (natrijum, kalijum, kalcijum, kalcijum-karbid, alkalni silicidi i dr.).

(9) Oksidirajuće materije su materije koje se u dodiru sa drugim materijama razlažu i pri tom mogu prouzrokovati vatru (hloridi, perflorati, vodeni rastvor vodonik-super-oksida, peroksidi alkalnih metala i njihove smjese i dr.).

(10) Organski peroksidi su organske materije sa višim stepenom oksidacije koje mogu da izazovu štetne posljedice po zdravlje ili život ljudi ili oštećenje materijalnih dobara, a manje su osjetljive na eksploziju od dinitrobenzola u dodiru sa plamenom ili na udar, odnosno trenje.

(11) Otrovi su supstance sintetičkog, biološkog ili prirodnog porijekla i preparati proizvedeni od tih supstanci, koji uneseni u organizam ili u dodiru sa organizmom mogu da ugroze život ili zdravlje ljudi ili mogu štetno djelovati na životnu sredinu.

(12) Zagađujuće i zarazne materije su supstance koje šire neprijatan miris ili sadrže uzročnike zaraznih bolesti ili njihove toksine za koje se zna da mogu izazvati zarazna oboljenja kod ljudi i životinja (svježa nesoljena ili usoljena koža, otpaci, iznutrice, žlijezde, fekalije i dr.).

(13) Radioaktivne materije su materije čija specifična aktivnost ne prelazi vrijednosti predviđene propisima o zaštiti od jonizujućeg zračenja i međunarodnim sporazumima o prevozu opasnih materija u pojedinim granama saobraćaja.

(14) Korozivne (nagrizajuće) materije su materije koje u dodiru sa drugim materijama i živim organizmima izazivaju njihovo oštećenje ili uništenje (sumporna kiselina, azotna kiselina, brom, mravlja kiselina, natrijum-hloroksid i dr.).

(15) Ostale opasne materije su supstance koje za vrijeme prevoza predstavljaju opasnost, a koje se ne mogu svrstati u klase od 1 do 8 (azbest, suvi led, magnetni materijali, medicinski i farmaceutski otpad, opasni otpad i sl.).

(16) Opasnim materijama smatraju se i sirovine od kojih se proizvode opasne materije i otpaci – ako imaju osobine tih materija.

Član 3.

(1) Preduzeća, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja prevoze ili predaju radi prevoza opasne materije i vrše radnje u vezi s tim prevozom, kao i fizička lica koja u toku prevoza neposredno rukuju ili na drugi način dolaze u dodir sa opasnim materijama, dužna su da preduzimaju preventivne i zaštitne mjere kojima se obezbjeđuje zaštita života i zdravlja ljudi, životne sredine ili materijalnih dobara, odnosno bezbjednost saobraćaja.

(2) Ako opasna materija ima i osobine neke druge opasne materije, a te osobine mogu da ugroze život i zdravlje ljudi, životnu sredinu ili materijalna dobra, preduzeća, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja prevoze takve materije ili vrše radnje u vezi s tim prevozima, kao i fizička lica koja u toku prevoza rukuju ili na drugi način dolaze u dodir sa takvim materijama, dužna su da preduzimaju preventivne i zaštitne mjere za sprečavanje i takvih opasnosti.

(3) Ako materija iz stava 2. ovog člana ima jednu ili više osobina zbog kojih se može svrstati u opasne materije za čiji je prevoz potrebno posebno odobrenje, takva se materija može prevoziti samo uz odobrenje nadležnog organa.

Član 4.

(1) Preduzeća, druga pravna lica i preduzetnici sa sjedištem u Republici Srpskoj, čija djelatnost obuhvata prevoz opasnih materija u drumskom saobraćaju, željezničkom saobraćaju i saobraćaju na unutrašnjim plovnim putevima, te u vezi sa – tim pakovanje, utovar, punjenje, pražnjenje i istovar, moraju imati najmanje jednog savjetnika za bezbjednost prevoza opasnih materija.

(2) Poslove savjetnika za bezbjednost može obavljati lice zaposleno kod preduzeća, drugog pravnog lica i preduzetnika, iz stava 1. ovog člana, kome je to osnovni posao ili obavlja i druge poslove, kao i lice koje nije zaposleno kod preduzeća, drugog pravnog lica i preduzetnika, iz stava 1. ovog člana, a vezano je ugovorom za obavljanje ovih poslova.

(3) Savjetnik za bezbjednost mora imati certifikat o profesionalnoj osposobljenosti za obavljanje poslova savjetnika za bezbjednost.

(4) Preduzeća, druga pravna lica i preduzetnik, iz stava 1. ovog člana, dužni su da podatke o savjetniku za bezbjednost dostave Ministarstvu saobraćaja i veza.

(5) Uslove za preduzeća, druga pravna lica i preduzetnike koji prevoze opasne materije, a nisu dužna da angažuju savjetnika za bezbjednost, iz stava 1. ovog člana, propisaće ministar saobraćaja i veza u saradnji sa ministrom unutrašnjih poslova, ministrom zdravlja i socijalne zaštite i ministrom za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju.

(6) Propise o načinu i postupku stručnog osposobljavanja, provjere znanja i izdavanja certifikata o profesionalnoj osposobljenosti savjetnika za bezbjednost, vođenje evidencija o savjetnicima za bezbjednost, kao i o uslovima i obavezama koje moraju da ispunjavaju, u skladu sa direktavama Evropske unije, donosi ministar saobraćaja i veza u saradnji sa ministrom unutrašnjih poslova,

ministrom zdravlja i socijalne zaštite, ministrom za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju i direktorom Inspektorata.

Član 5.

Poslovi savjetnika za bezbjednost su:

- a) praćenje i primjena propisa u oblasti prevoza opasnih materija,
- b) nadgledanje, sprovođenje i usklađivanje opštih akata preduzeća, drugog pravnog lica i preduzetnika sa propisima kojima je regulisan prevoz opasnih materija,
- v) nadzor nad rukovanjem opasnim materijama kod preduzeća, drugog pravnog lica i preduzetnika, u skladu sa propisima u oblasti prevoza opasnih materija,
- g) savjetovanje odgovornih lica u preduzeću, drugom pravnom licu i preduzetnika i drugih zaposlenih, u vezi sa prevozom opasnih materija,
- d) nadgledanje i praćenje stručnog osposobljavanja zaposlenih lica u preduzeću, drugom pravnom licu i kod preduzetnika, koja učestvuju u procesu prevoza opasnih materija i vođenje evidencija o izvršenom osposobljavanju zaposlenih,
- đ) preduzimanje odgovarajućih mjera radi sprečavanja nezgoda i nesprovođenja propisa,
- e) preduzimanje odgovarajućih mjera u slučaju nezgode,
- ž) izrada izvještaja o vanrednim događajima u toku prevoza opasnih materija,
- z) izrada godišnjeg izvještaja i drugih uputstava.

Član 6.

Novootkrivene opasne materije mogu da se prevoze ako ispunjavaju uslove koji su prethodno naučnim ispitivanjem utvrđeni kao uslovi koji pružaju punu bezbjednost pri njihovom prevozu.

Član 7.

- (1) Opasnim materijama mogu da rukuju samo punoljetna lica koja su za to stručno osposobljena.
- (2) Opasne materije mogu da prevoze samo lica koja su za rukovanje i prevoz opasnih materija stručno osposobljena i koja su napunila 21 godinu.
- (3) Lica koja nisu stručno osposobljena za rukovanje opasnim materijama mogu, ako su prethodno upoznata sa načinom rada, opasnostima i zaštitnim mjerama na radu, samo prenositi, utovarati, istovarati ili pretovarati opasne materije i to pod rukovodstvom i nadzorom stručno osposobljenog lica za rukovanje opasnim materijama.
- (4) Stručno osposobljavanje lica koja rukuju opasnim materijama i prevoze opasne materije vrše preduzeća ili druga pravna lica koja ispunjavaju tehničke uslove i raspolažu stručnim kadrovima za vršenje takvih poslova u skladu sa ADR sporazumom i koje za to ovlasti nadležni organ u Republici Srpskoj.
- (5) Stručno osposobljena lica koja su završila obuku i položila odgovarajuće ispite pred nadležnom komisijom, dobijaju certifikat o stručnoj osposobljenosti za prevoz opasnih materija.
- (6) Pod pojmom nadležni organ u smislu stava 4, odnosno nadležne komisije u smislu stava (5) ovog člana, podrazumijeva se Ministarstvo unutrašnjih poslova, za opasne materije klase 1, 2, 3, 4.1, 4.2,

4.3, 5.1, 5.2, 8. i 9, iz člana 2. stav 1. Zakona, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite, za opasne materije klase 6.1, 6.2 i 7, iz člana 2. stav 1. Zakona.

Član 8.

Preduzeća, druga pravna lica i preduzetnici koji prevoze opasne materije i vrše radnje u vezi s tim prevozom dužni su da organizuju i trajno vrše kontrolu sprovođenja mjera i ispunjavanja uslova propisanih za prevoz opasnih materija i vršenja radnji u vezi s tim prevozom u skladu sa odredbama ovog zakona i međunarodnih sporazuma o prevozu opasnih materija u pojedinim granama saobraćaja.

Član 9.

U pogledu zajedničkog pakovanja, zabrane zajedničkog prevoženja u istom prevoznom sredstvu, odnosno istom prostoru za smještaj tovara i isključenja iz prevoza pojedinih opasnih materija u svim granama unutrašnjeg saobraćaja, primjenjuju se odgovarajuće odredbe međunarodnih sporazuma koje se odnose na prevoz opasnih materija u pojedinim granama saobraćaja.

Član 10.

(1) Nosilac prava raspolaganja, odnosno vlasnik, dužan je da osigura opasnu materiju za slučaj štete prouzrokovane trećim licima usljed smrti, povrede tijela ili zdravlja, oštećenja ili uništenja stvari ili zagađivanja životne sredine u toku prevoza.

(2) Odredba stava 1. ovog člana ne primjenjuje se na male količine opasnih materija iz člana 74. stav 3. ovog zakona.

Član 11.

(1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na izdavanje odobrenja za prevoz opasnih materija ne odnose se na prevoz opasnih materija prevoznim sredstvima policije Republike Srpske i Republičke uprave civilne zaštite Republike Srpske.

(2) Odredbe ovog zakona ne odnose se na pogonsko gorivo u rezervoaru prevoznog sredstva, niti na druge opasne materije koje služe za pogon prevoznog sredstva smještene u za to određene posude, koje čine cjelinu sa prevoznim sredstvom.

II ZAJEDNIČKE MJERE BEZBJEDNOSTI ZA SVE OPASNE MATERIJE I ZA ODREĐENE VRSTE TIH MATERIJAMA

1. Pakovanje

Član 12.

(1) Ambalaža u kojoj se prevoze opasne materije mora da obezbjeđuje zaštitu života i zdravlja ljudi i životne sredine pri prevozu opasnih materija i rukovanju opasnim materijama.

(2) Ambalaža u kojoj se prevoze opasne materije mora da bude zatvorena i nepropustljiva, tako da pri prevozu sprečava svako gubljenje ili prosipanje sadržaja.

(3) Ambalaža, zajedno sa zatvaračima mora u svim dijelovima da bude dovoljno čvrsta i jaka da bi se onemogućilo labavljenje za vrijeme prevoza.

(4) Opasna materija ne smije da nagrizi materijal od koga su izrađeni ambalaža i zatvarači, niti da sa njima stvara štetna ili opasna jedinjenja.

(5) Ako je opasna materija pakovana u ambalažu koja je osjetljiva na vlagu, prostor u prevoznom sredstvu u koji je takva materija smještena mora biti zaštićen od vlage i pokriven nepropustljivim pokrivačem.

(6) Proizvođač ambalaže za opasne materije dužan je da pribavi odobrenje za ambalažu.

(7) Proizvođač ambalaže dužan je da ambalažu koju stavlja u promet označi u skladu sa odredbama ugovora iz člana 1. ovog zakona.

(8) Odobrenje za ambalažu za prevoz radioaktivnih materija i nuklearnih materija izdaje preduzeće i drugo pravno lice koje odredi Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite – Odsjek za zaštitu od zračenja.

(9) Odobrenje za ambalažu za prevoz zapaljivih tečnosti i gasova, cisterni, fiksno pričvršćenih za vozila u drumskom prevozu, izdaje preduzeće ili drugo pravno lice koje odredi Ministarstvo saobraćaja i veza.

(10) Preduzeće ili druga pravna lica iz st. 8. i 9. ovog člana mogu izdati odobrenje samo za ambalažu koja zadovoljava odredbe ugovora iz člana 1. ovog zakona.

(11) Ovlašćena preduzeća i druga pravna lica iz ovog člana st. 8. i 9. dužna su da u odobrenju ambalaže odrede način označavanja (kodiranja) koje mora odgovarati odredbama ugovora iz člana 1. ovog zakona.

Član 13.

(1) Posude, cisterne, kontejneri i druga vrsta ambalaže za prevoz opasnih materija moraju biti izrađeni u skladu sa propisanim standardima za odgovarajuću klasu opasnih materija.

(2) Ako se opasne materije prevoze u posudama od lomljivog materijala ili neotporne plastične mase, posude moraju da se smjeste u zaštitnu ambalažu i obezbijede materijalom za popunjavanje praznog prostora radi sprečavanja loma posude pri normalnim uslovima prevoza.

(3) Materijal za popunjavanje praznog prostora mora da bude podešen prema prirodi opasne materije, a naročito mora da bude podoban da upije tečnu opasnu materiju ili tečnost koju opasna materija može da luči.

Član 14.

Posude za prevoz tečne opasne materije ili opasne materije potopljene u neku tečnost i posude za prevoz rastvora opasne materije, kao i njihovi zatvarači moraju da budu takvi da izdrže unutrašnji pritisak pri promjenama temperatura koje materije mogu da postignu prilikom prevoza, vodeći računa o potrebnom praznom prostoru, za širenje tečnosti.

Član 15.

(1) Posude za prevoz opasne materije zapremine veće od 200 litara moraju da budu izrađene od čeličnog lima ili drugog pogodnog materijala.

(2) Ako su posude za prevoz opasne tečne materije izrađene od lomljivog materijala i pakovane u grupi, ukupna masa tih posuda napunjenih opasnom tečnom materijom ne smije da bude veća od 75kg, a ako su posude izrađene od materijala koji nije lomljiv i pakovan u grupi – ukupna masa tih posuda, zajedno sa opasnom tečnom materijom, ne smije da bude veća od 150kg.

Član 16.

(1) Boce u kojima se prevoze opasne materije pakuju se, odnosno stavljaju u palete prilikom prevoza u vertikalnom položaju, a boce sa gasovima – u vertikalnom ili horizontalnom položaju.

(2) Niske boce sa prečnikom većim od 30cm u kojima se prevozi tečni naftni gas mogu se pakovati, odnosno stavljati u vozilo za prevoz i prevoziti bez paleta, pri čemu stranice prostora u kojem se stavljaju boce nije niži od četiri petine visine boce.

(3) Ako su boce pakovane ili smještene u paletu u horizontalnom položaju, moraju da budu obezbijeđene od kotrljanja ili pomjeranja, a ako su pakovane, odnosno smještene u palete u vertikalnom položaju ili široke boce bez paleta – moraju se obezbijediti od prevrtanja.

Član 17.

(1) Ambalaža/paketi u kojima se prevoze opasne materije moraju da budu na vidljivom mjestu označeni odgovarajućom oznakom opasnosti.

(2) Ambalaža/paketi sa posudama izrađenim od lomljivog materijala moraju da budu označeni listicama kojima se označava lomljivost posude, a po potrebi, i položaj ambalaže/paketa pri prevozu.

Član 18.

(1) Prazne neočišćene posude u kojima su se nalazile opasne materije moraju da budu zatvorene i označene na isti način kao da su napunjene opasnom materijom.

(2) Prevozna sredstva kojima se prevoze posude iz stava 1. ovog člana moraju da budu označena na isti način kao i prevozna sredstva kojima se prevoze posude napunjene opasnom materijom.

2. Utovar i istovar

Član 19.

(1) Utovar i istovar opasnih materija (utovar, utakanje, pretovar, pretakanje, istovar, istakanje, čuvanje i druge manipulacije u vezi sa utovarom ili istovarom) može da se vrši samo na posebno određenim mjestima na kojima se ne ugrožavaju život i zdravlje ljudi, životna sredina ili materijalna dobra, odnosno bezbjednost saobraćaja.

(2) Mjesto na kome se utovaraju ili istovaraju opasne materije mora da bude snabdjeveno propisanim uređajima i opremom i na vidljivom mjestu označeno odgovarajućom oznakom opasnosti.

Član 20.

Na željezničkim stanicama, u lukama i pristaništima na kojima se utovaraju ili istovaraju opasne materije, Ministarstvo saobraćaja i veza u saglasnosti sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i Ministarstvom zdravlja i socijalne zaštite, određiće posebno mjesto na kome će se utovarati i istovarati te materije.

Član 21.

Na mjestu na kome se utovaraju ili istovaraju opasne materije zabranjen je pristup licima koja neposredno ne učestvuju pri utovaru ili istovaru tih materija.

Član 22.

Na mjestu na kome se utovaraju ili istovaraju eksplozivne materije ili zapaljive opasne materije, zabranjeno je:

- a) držanje materija i uređaja koji mogu da izazovu požar ili omoguće njegovo širenje,
- b) držanje otvorenog plamena ili rad sa otvorenim plamenom (zavarivanje i sl.),

- v) pušenje i upotreba sredstava za paljenje (šibice, upaljači),
  - g) upotreba uređaja ili sredstava koji imaju vatreno ložište,
  - d) rad sa alatom ili uređajem koji varniči,
  - đ) postavljanje nadzemnih električnih vodova, bez obzira na napon,
- e) rad motora vozila, izuzev kada služi za pogon pumpi i kompresora smještenih na autocisterni, i kada je snabdjeven hvatačem varnica na izduvnoj cijevi motora.

Član 23.

(1) Opasne materije po pravilu se utovaraju i istovaraju danju.

(2) Ako se opasne materije utovaraju ili istovaraju noću, osvjjetljenje na mjestu utovara i istovara mora da bude električno sa najmanjom jačinom rasvjete od 500 lx, a električni uređaji izrađeni tako da ne mogu izazvati požar ili eksploziju.

Član 24.

Uređaji za utovar i istovar opasnih materija moraju da budu ispravni, tako da je isključena svaka mogućnost curenja, odnosno isticanja ili prosipanja opasne materije, i da su izvedeni na način kojim se ne oštećuje ambalaža opasne materije. Uređaji moraju biti ispravni i održavani u skladu sa odredbama ugovora iz člana 1. ovog zakona.

Član 25.

Mjesto na kome se utovaraju ili istovaraju eksplozivne materije, gasovi ili zapaljive opasne materije mora da bude snabdjeveno aparatima ili drugim uređajima za gašenje požara.

Član 26.

(1) Zatvoreni prostor u kome se utovaraju ili istovaraju opasne materije koje razvijaju gasove ili utovaraju ili istovaraju radioaktivne materije, mora da ima najmanje jedan aparat za mjerenje koncentracije gasova u vazduhu, odnosno radioaktivnosti u tom prostoru.

(2) Aparati za mjerenje koncentracije gasova, odnosno radioaktivnosti moraju se redovno pregledati i baždariti.

Član 27.

(1) Preduzeća, druga pravna lica i preduzetnici koji utovaraju i istovaraju opasne materije naročito su dužni da kontrolišu ispravnost uređaja i električnih instalacija na mjestima na kojima se utovaraju ili istovaraju opasne materije, organizuju fizičko obezbjeđenje tih mjesta i brinu se o ispravnosti tehničke opreme i drugih sredstava za gašenje požara na tim mjestima, i o tome vode odgovarajuću evidenciju.

(2) Preduzeća, druga pravna lica i preduzetnici koji utovaraju i istovaraju opasne materije dužni su da imaju vlastiti program osposobljavanja, obuke i provjere znanja lica koja rukuju opasnim materijama u skladu sa odredbama ugovora iz člana 1. ovog zakona.

Član 28.

(1) Cisterne i druga prevozna sredstva kojima se prevozi zapaljiva tečnost čija je tačka paljenja niža od 60°S, zapaljivi gas u posudama koje se pune na vozilima ili kojima se prevozi druga zapaljiva materija čija je tačka paljenja viša od 55°S – ako se iz tehnoloških razloga prilikom manipulacije ta materija mora zagrijati na temperaturi višoj od četiri petine njene tačke paljenja, moraju za vrijeme

utovara ili istovara tih materija da budu uzemljeni preko propisanog uređaja za odvod statičkog elektriciteta, a izduvna cijev motora vozla iz člana 74. stav 11. ovog zakona, mora biti opremljena i hvatačem varnica.

(2) Za vrijeme utovara, istovara ili pretovara tečnosti ili gasova iz stava 1. ovog člana, rad motora i uređaja za zagrijavanje kabine prevoznog sredstva mora biti zaustavljen, osim ako se motor prevoznog sredstva koristi za pogon pumpi ili drugih uređaja za utovar ili istovar.

3. Prevoz

Član 29.

(1) Preduzeća, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja predaju na prevoz opasnu materiju ili je prevoze vlastitim prevoznim sredstvima, dužni su da opasnu materiju pripreme tako da ispunjava sve uslove za prevoz koji su propisani ovim zakonom.

(2) Opasna materija ne može se predati ili primiti na prevoz ako nisu ispunjeni propisani uslovi za njen prevoz.

Član 30.

(1) Zabranjeno je privremeno ili trajno odlaganje opasnih materija inostranog porijekla na teritoriji Republike Srpske.

(2) Ministarstvo unutrašnjih poslova ili Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite, mogu da zabrane prevoz pojedinih vrsta opasnih materija preko određenog područja ili da odrede da se te vrste opasnih materija prevoze samo određenom vrstom prevoznih sredstava.

Član 31.

Prevozna sredstva kojima se prevoze opasne materije, moraju biti proizvedena i opremljena u skladu sa međunarodnim standardima, da imaju važeći certifikat za vozilo koje prevozi određenu opasnu materiju, ako je to određeno tim međunarodnim standardima i moraju biti označena znakovima upozorenja, natpisima, oznakama, listicama za označavanje opasnosti i drugim podacima o opasnim materijama i vozilu, u skladu sa odredbama međunarodnih standarda iz člana 1. stav 2. ovog zakona.

Član 32.

(1) Opasna materija ne može se predavati niti primiti na prevoz kao prtljag.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, u prtljagu se mogu prenositi aparati, naprave i drugi slični predmeti koji sadrže minimalne količine opasne materije koje ne predstavljaju opasnost po okolinu, a služe za ličnu upotrebu (upaljači, šibice, lakovi i sl.).

Član 33.

Preduzeća, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja prevoze opasne materije dužna su da u slučaju nestanka opasne materije pri prevozu preduzmu potrebne mjere da se ona pronađe i da o opasnosti koju predstavlja opasna materija obavijeste Republičku upravu za inspeksijske poslove (u daljem tekstu: Inspektorat) ili najbližu policijsku stanicu, a po potrebi i javnost.

Član 34.

(1) Opasne materije koje su na bilo koji način prilikom prevoza ispale ili prosute, prevoznik je dužan da obezbijedi, prikupi ili odstrani, odnosno smjesti na za to određena mjesta ili da ih na drugi način učini bezopasnim i da o tome obavijesti najbližu stanicu policije i Inspektorat.

(2) Ako prevoznik nije u mogućnosti da opasne materije koje su ispale ili prosute – prikupi, odstrani, smjesti na određeno mjesto ili na drugi način neutralizuje, Ministarstvo unutrašnjih poslova pozvaće preduzeće koje raspolaže tehničkim sredstvima za izvršenje takvog zadatka da to uradi na račun prevoznika.

(3) Mjesto iz stava 1. ovog člana određuje Ministarstvo unutrašnjih poslova u saglasnosti sa Ministarstvom zdravlja i socijalne zaštite i Ministarstvom za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju.

Član 35.

(1) Pošiljalac koji daje opasnu materiju na prevoz, dužan je da za svaku pošiljku opasne materije ispostavi ispravu o prevozu i uputstvo o posebnim mjerama bezbjednosti koje se pri prevozu opasne materije moraju da preduzmu, i da ih preda prevozniku.

(2) Isprava o prevozu opasne materije mora da sadrži:

a) podatke o vrsti opasne materije (hemijski, tehnički i trgovački naziv opasne materije, klasa u koju spada i redni broj u toj klasi, kao i identifikacioni broj iz odgovarajućeg međunarodnog sporazuma kad je on utvrđen),

b) podatke o količini opasne materije (bruto i neto masa, broj komada i dr.),

v) naznačenje pošiljaoca da su ispunjeni uslovi propisani za prevoz određene opasne materije,

g) naziv, odnosno lično ime, adresu i broj telefona pošiljaoca i primaoca,

d) naznačenje da je uz ispravu o prevozu opasne materije prevozniku predato i pisano uputstvo o posebnim mjerama bezbjednosti koje se pri prevozu opasne materije moraju preduzeti,

đ) potpis i pečat pošiljaoca.

(3) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, isprava o prevozu opasne materije ne ispostavlja se ako tovarni list ili druga odgovarajuća isprava o prevozu sadrži sve podatke o opasnoj materiji navedene u stavu 2. ovog člana.

Član 36.

(1) Isprava o prevozu opasne materije koja se upućuje u inostranstvo mora da bude napisana na jednom od službenih jezika Republike Srpske i jednom stranom jeziku (engleski, njemački, francuski ili dr.).

(2) Za opasnu materiju koja se uvozi iz inostranstva u Republiku Srpsku, isprava o prevozu opasne materije mora da bude napisana i na jednom od službenih jezika Republike Srpske.

Član 37.

(1) Isprava o prevozu opasne materije daje se u tri istovjetna primjerka, od kojih jedan ostaje kod pošiljaoca, jedan se uručuje prevozniku, a jedan se dostavlja primaocu opasne materije.

(2) Lice koje upravlja prevoznim sredstvom kojim se prevozi opasna materija dužno je da posjeduje ispravu o prevozu opasne materije, certifikat o ispravnosti vozila, certifikat o stručnoj osposobljenosti za upravljanje tim vozilom i uputstvo o posebnim mjerama bezbjednosti, odobrenje za prevoz i odobrenje za nabavku opasnih materija u slučajevima propisanim ovim zakonom, a na zahtjev ovlaštenog službenog lica dužno je da na uvid pokaže isprave i odobrenja.

(3) Ovlašteno službeno lice, ukoliko utvrdi da prevoznik nema kod sebe propisane isprave ili odobrenja, narediće prevozniku da vozilo kojim se prevoze opasne materije parkira na za to određenom mjestu, dok se ne obezbijede uslovi za dalji prevoz.

(4) Troškovi koji nastaju u slučajevima iz stava 3. ovog člana snosi prevoznik.

Član 38.

(1) Uputstvo o posebnim mjerama bezbjednosti koje moraju da se preduzmu pri prevozu opasne materije treba da sadrži:

a) naziv i oznaku opasne materije, naznačenje vrste opasnosti koju predstavlja, i posljedice koje može da izazove,

b) naznačenje posebnih mjera koje treba da se preduzmu pri prevozu opasne materije i mjera za sprečavanje, odnosno ublažavanje štetnih posljedica koje mogu da nastanu usljed nezgode ili udesa na prevoznom sredstvu (požar, lom ambalaže, prosipanje ili isticanje opasne materije i sl.),

v) postupak sa licem koje dođe u dodir sa opasnom materijom,

g) naziv preduzeća ili naziv organa koji mora da se obavijesti o nezgodi ili udesu koji se desio prilikom prevoza opasne materije.

(2) Uputstvo o posebnim mjerama bezbjednosti mora biti napisano na jeziku i pismu lica koje upravlja vozilom.

Član 39.

Lice koje upravlja prevoznim sredstvom kojim se prevozi opasna materija dužno je da na ispravi o prevozu opasne materije svojim potpisom potvrdi prijem deklarisanu opasnu materiju za prevoz, kao i lice koje predaje na prevoz opasnu materiju.

Član 40.

(1) Ako u toku prevoza, prevoznik ili lice koje upravlja prevoznim sredstvima kojima se prevozi opasna materija utvrdi ili na drugi način sazna da prevozi opasnu materiju čiji je prevoz zabranjen zakonom, dužan je da odmah obustavi dalje prevoženje opasne materije i o tome obavijesti najbližu stanicu policije i pošiljaoca.

(2) Pošiljalac opasne materije iz stava 1. ovog člana dužan je da odmah po primljenom obavještenju o obustavljanju prevoza preuzme opasnu materiju i preduzme odgovarajuće mjere da ne dođe do ugrožavanja zdravlja ljudi, životne sredine i dobara.

Član 41.

(1) Ako se u toku prevoza utvrdi da opasna materija ne ispunjava uslove propisane za prevoz ili koja nije deklarisanu kao opasna materija ili je netačno deklarisanu, prevoznik ili lice koje upravlja prevoznim sredstvom kojim se prevozi opasna materija, dužano je da obustavi dalje prevoženje opasne materije i o tome obavijesti pošiljaoca.

(2) Pošiljalac opasne materije iz stava 1. ovog člana dužan je da odmah po primljenom obavještenju o obustavljanju prevoza otkloni utvrđene nedostatke ili preuzme opasnu materiju.

III POSEBNE MJERE BEZBJEDNOSTI ZA PREVOZ ODREĐENIH VRSTA OPASNIH MATERIJA

1. Eksplozivne materije

Član 42.

Utovar i istovar eksplozivnih materija van kruga preduzeća koja te materije proizvode ili drže za svoju redovnu djelatnost mogu da se vrše samo na mjestima koja odredi Ministarstvo unutrašnjih poslova, izuzev mjesta iz člana 20. ovog zakona.

Član 43.

(1) Za prevoz eksplozivnih materija potrebno je odobrenje.

(2) Odobrenje za prevoz eksplozivnih materija u unutrašnjem saobraćaju izdaje nadležna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova, u mjestu iz kojeg se upućuje eksplozivna materija.

(3) Za prevoz eksplozivnih materija preko granice Bosne i Hercegovine i teritorije Republike Srpske (uvoz, izvoz i tranzit) odobrenje izdaje Ministarstvo unutrašnjih poslova u sjedištu.

Član 44.

(1) Zahtjev za izdavanje odobrenja za prevoz eksplozivnih materija podnosi pošiljalac, uvoznik, kupac ili isporučilac (u daljem tekstu: pošiljalac) eksplozivne materije, i on sadrži:

a) naziv, odnosno lično ime i adresu pošiljaoca,

b) vrstu, tehnički naziv, količinu i način pakovanja eksplozivne materije,

v) identifikacioni broj pod kojim se eksplozivna materija vodi u nomenklaturi opasnih materija odgovarajućeg međunarodnog sporazuma za prevoz opasnih materija,

g) naziv i adresu proizvođača,

d) naziv i adresu prevoznika, odnosno lično ime vozača, suvozača ili pratioca,

đ) datum i približni čas počinjanja prevoza, plan putovanja i krajnje mjesto prevoza,

e) naznačenje vrste, tipa i registarske oznake prevoznog sredstva,

ž) naziv, odnosno lično ime i adresu primaoca,

z) vanredne mjere bezbjednosti za vrijeme prevoza eksplozivne materije,

i) naziv ulaznog ili izlaznog graničnog prelaza i vrijeme kad će se izvršiti prevoz eksplozivne materije preko graničnog prelaza, odnosno teritorije Republike Srpske,

j) odobrenje za uvoz/izvoz eksplozivnih materija izdato od Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine (samo prilikom prevoza preko granice).

(2) Preduzeća, druga pravna lica i preduzetnici koji u okviru svoje

djelatnosti izvode minerske radove, u zahtjevu za izdavanje odobrenja za prevoz eksplozivnih materija u unutrašnjem saobraćaju, pored podataka iz stava 1. ovog člana, dužni su da prilože i ugovor ili drugi dokument, kao dokaz o izvođenju radova miniranja.

Član 45.

(1) Nadležni organ iz člana 43. stav 2. Zakona može, po potrebi, da naredi preduzimanje i posebnih mjera bezbjednosti pri prevozu određene eksplozivne materije (pravac kretanja, pratnja pošiljaoca ili prevoznika, pratnja pripadnika policije i dr.).

(2) Troškove posebnih mjera bezbjednosti iz stava 1. ovog člana u unutrašnjem saobraćaju snosi pošiljalac ili primalac eksplozivne materije, a pri uvozu, izvozu ili tranzitu eksplozivne materije – prevoznik ili primalac.

Član 46.

Ako je ugovoren uvoz ili izvoz veće količine eksplozivnih materija koje ne mogu da se prevezu preko granice Bosne i Hercegovine i teritorije Republike Srpske jednim prevoznim sredstvom, niti istovremeno sa više prevoznih sredstava, odobrenje za prevoz može da se izda za cijelu količinu eksplozivnih materija. U tom slučaju, prevoz cijele količine eksplozivnih materija mora da se izvrši preko istog graničnog prelaza i u roku koji ne može da bude duži od dva mjeseca.

Član 47.

(1) Eksplozivne materije i sredstva za njihovo iniciranje ne smiju da se prevoze zajedno u istom prostoru prevoznog sredstva, osim u slučajevima kada su ispunjeni uslovi propisani odgovarajućim odredbama ADR-a, RID-a ili ADN-a.

(2) Odredba stava 1. ovog člana neće se primjenjivati na prevoz predmeta napunjenih eksplozivnim materijama kod kojih su sredstva za paljenje ugrađena u toku proizvodnje (municija, protivgradne rakete, privredna municija i dr.).

(3) Eksplozivne materije nije dozvoljeno prevoziti u kabini vozača i u prostoru prevoznog sredstva u kome se prevoze lica.

(4) Eksplozivne materije nije dozvoljeno predati niti primiti na prevoz kao prtljag.

Član 48.

Preduzeća, druga pravna lica, preduzetnici i pojedinci koji prevoze eksplozivne materije dužni su da o svakoj nestaloj količini eksplozivne materije pri prevozu odmah obavijeste najbližu stanicu policije.

2. Gasovi

Član 49.

Posude koje su namijenjene za prevoz određenog gasa mogu se puniti i drugom vrstom gasa pod uslovom da najmanji probni pritisak za taj gas ne bude veći od probnog pritiska za koji je posuda ispitana i da naziv gasa i najveća dozvoljena težina punjenja budu upisani na posudi, uzimajući pri tom u obzir odgovarajuće mjere bezbjednosti koje zahtijevaju svojstva pojedinog gasa.

Član 50.

Posude u kojima se prevoze gasovi moraju da budu snabdjevene ispravnim ventilima. Ventili na tim posudama moraju da budu zaštićeni zaštitnom kapom ili zaštitnim prstenom i hermetički zatvoreni za vrijeme prevoza.

Član 51.

(1) Posude sa gasovima prevoze se po pravilu otvorenim prevoznim sredstvom na kome tovar mora da bude zaštićen od štetnih atmosferskih uticaja, osim posuda koje su izrađene od materijala otpornog na atmosferske uticaje.

(2) Prevoz posuda sa gasovima može da se vrši i zatvorenim prevoznim sredstvom ako je obezbijedena ventilacija tovarnog prostora.

(3) Lica koja prevoze otrovne gasove i druge opasne materije koje stvaraju pare i gasove opasne po zdravlje moraju za vrijeme prevoza imati odgovarajuću opremu za ličnu zaštitu.

3. Zapaljive tečnosti

Član 52.

(1) Posude u kojima se prevoze zapaljive tečnosti moraju odgovarati tehničkim uslovima propisanim za određenu vrstu zapaljivih tečnosti.

(2) Ako se zapaljive tečnosti prevoze u metalnim bačvama ili metalnim bocama, te bačve i boce moraju da budu izrađene prema standardu koji se primjenjuje u Republici Srpskoj, odnosno prema stranom ili međunarodnom standardu koji nije u suprotnosti sa standardima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj.

4. Otrovi

Član 53.

(1) Za prevoz otrova preko granice Bosne i Hercegovine i teritorije Republike Srpske potrebno je odobrenje koje izdaje Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite uz saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova u sjedištu.

(2) Odobrenje iz stava 1. ovog člana neće se izdati ako se otrov ne nalazi na listi dozvoljenih otrova, koje rješenjem određuje ministar zdravlja i socijalne zaštite i ako se uz zahtjev ne podnese dokaz da krajnji korisnik u Republici Srpskoj ispunjava uslove za promet otrova, u skladu sa posebnim zakonom.

(3) Otrovi ne smiju da se prevoze u istom tovarnom prostoru sa životnim namirnicama, stočnom hranom, lijekovima i predmetima opšte upotrebe koji podliježu zdravstvenom nadzoru.

Član 54.

(1) Za prevoz otrova u unutrašnjem saobraćaju potrebno je odobrenje.

(2) Odobrenje za prevoz otrova iz stava 1. ovog člana izdaje Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite uz saglasnost nadležne organizacione jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova, u mjestu odakle se upućuje otrov.

(3) Odobrenje iz stava 1. ovog člana neće se izdati ako se otrov ne nalazi na listi dozvoljenih otrova, koje rješenjem određuje ministar zdravlja i socijalne zaštite i ako se uz zahtjev ne podnese dokaz da krajnji korisnik u Republici Srpskoj ispunjava uslove za promet otrova, u skladu sa posebnim zakonom.

Član 55.

(1) Organ nadležan za izdavanje odobrenja za prevoz otrova iz člana 53. stav 1. i člana 54. stav 2. ovog zakona može, po potrebi, da naredi preduzimanje i posebnih mjera bezbjednosti pri prevozu

određenog otrova (pravac kretanja, pratnja pošiljaoca ili prevoznika, pratnja policije ili zdravstveno-sanitarnog inspektora).

(2) Sastav, zadatke i opremu ekipe koju čini tehnička pratnja pošiljaoca ili prevoznika pri prevozu otrova propisaće ministar zdravlja i socijalne zaštite.

(3) Troškove posebnih mjera bezbjednosti iz stava 1. ovog člana u unutrašnjem saobraćaju snosi pošiljalac otrova.

Član 56.

(1) Zahtjev za izdavanje odobrenja za prevoz otrova podnosi pošiljalac ili primalac otrova.

(2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana sadrži:

- a) trovački naziv otrova,
- b) međunarodni naziv otrova i hemijski sastav,
- v) količina otrova,
- g) način pakovanja otrova,
- d) naziv i adresa proizvođača otrova,
- đ) naziv i adresa primaoca otrova,
- e) granični prelaz pošiljke,
- ž) datum i približan čas početka prevoza,
- z) redni broj i grupa otrova prema listi otrova,
- i) trasa kretanja prevoznog sredstva,
- j) izjava koja sadrži obrazloženje svrhe uvoza otrova,
- k) CAS broj ili drugi identifikacioni broj,
- l) uputstvo o posebnim mjerama bezbjednosti pri prevozu otrova,
- lj) listu podataka o mjerama bezbjednosti, u skladu sa direktivom EU broj 91/155,
- m) ADR certifikat za motorno vozilo kojim se prevozi otrov,
- n) ADR certifikat za lice koje upravlja motornim vozilom kojim se prevozi otrov.

(3) Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana obavezno se podnosi i odobrenje nadležnog organa za obavljanje proizvodnje, prometa ili upotrebe otrova.

Član 57.

Ako u toku prevoza otrova nastane rasipanje ili oticanje otrova usljed havarije prevoznog sredstva ili iz drugih razloga zbog kojih postoji opasnost od kontaminacije životne sredine, prevoznik je dužan da na vidljiv način označi mjesto na kome je nastalo rasipanje otrova, i da o tome odmah obavijesti Inspektorat i najbližu stanicu policije i da do dolaska zdravstveno-sanitarnog inspektora, odnosno pripadnika policije, spriječi pristup ljudi i životinja tom mjestu.

5. Radioaktivne materije

Član 58.

(1) Radioaktivne materije mogu da se pakuju i prevoze samo u ambalaži namijenjenoj za određenu vrstu radioaktivnih materija, zavisno od veličine i jačine izvora, agregatnog stanja i drugih svojstava radioaktivne materije.

(2) Doza zračenja na površini ambalaže i na određenom odstojanju od ambalaže i nivo kontaminacije na površini ambalaže ne smiju da budu veći od iznosa određenih za dati tip i kategoriju pakovanja i predviđenih propisima o zaštiti od jonizujućih zračenja i međunarodnim sporazumima o prevozu opasnih materija u pojedinim granama saobraćaja.

Član 59.

Ako je radioaktivna materija istovremeno i toksična, eksplozivna ili zapaljiva, prilikom pripremanja takve radioaktivne materije za prevoz i za vrijeme prevoza moraju se preduzeti mjere bezbjednosti propisane za svaku od navedenih vrsta opasnosti.

Član 60.

Radioaktivne materije ne smiju da se prevoze u unutrašnjem saobraćaju u istom tovarnom prostoru sa životnim namirnicama, predmetima opšte upotrebe koji podliježu zdravstvenom nadzoru, lijekovima i sa stočnom hranom.

Član 61.

(1) Za prevoz radioaktivnih materija potrebno je odobrenje.

(2) Odobrenje za prevoz preko granice Bosne i Hercegovine i teritorije Republike Srpske, kao i odobrenje za prevoz radioaktivnih materija u unutrašnjem saobraćaju, izdaje Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite uz saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova u sjedištu.

(3) Organi iz stava 2. ovog člana mogu, po potrebi, da naredе preduzimanje i posebnih mjera bezbjednosti pri prevozu određene radioaktivne materije (pravac kretanja, pratnja pošiljaoca ili prevoznika, pratnja pripadnika policije i dr.).

(4) Troškove za sprovođenje mjera iz stava 3. ovog člana u unutrašnjem saobraćaju snosi pošiljalac radioaktivne materije, a pri tranzitu radioaktivne materije – prevoznik ili primalac.

(5) Radioaktivne materije dozvoljeno je prevoziti samo preko graničnih prelaza gdje je organizovan inspekcijски nadzor i gdje su postavljeni monitori jonizujućeg zračenja.

Član 62.

(1) Preduzeću, drugom pravnom licu i preduzetniku čija je djelatnost u vezi sa korišćenjem radioaktivne materije može se izdati odobrenje za višekratni prevoz te materije sa rokom važenja do šest mjeseci.

(2) U odobrenju iz stava 1. ovog člana mora se naznačiti količina radioaktivne materije, odnosno broj izvora jonizujućeg zračenja i njihova ukupna aktivnost koji se mogu zajedno prevoziti određenim prevoznim sredstvom.

(3) Preduzeće, drugo pravno lice i preduzetnici dužni su da najkasnije 24 časa prije početka prevoza radioaktivne materije, Ministarstvu unutrašnjih poslova i Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite – Odsjeku za zaštitu od zračenja dostave obavještenje koje sadrži:

- a) vrstu i registarski broj prevoznog sredstva kojim će prevoziti radioaktivne materije,
- b) broj i datum izdatog odobrenja za prevoz,
- g) vrstu i količinu radioaktivne materije, odnosno o broju izvora i njihovoj ukupnoj aktivnosti,
- g) lične podatke o licima koja će prevoziti radioaktivne materije,
- d) vrijeme i mjesto početka prevoza radioaktivne materije,
- đ) trasu kretanja prevoznog sredstva,
- e) vrijeme dolaska prevoznog sredstva sa radioaktivnom materijom u mjesto korištenja i ime, odnosno naziv i adresu korisnika,
- ž) dokaz o obezbjeđenju pratnje ako je određena u odobrenju.

Član 63.

(1) Zahtjev za izdavanje odobrenja za prevoz radioaktivnih materija podnosi pošiljalac ili uvoznik radioaktivne materije.

(2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana sadrži:

- a) naziv radioaktivnog izvora,
- b) kategoriju izvora i kategoriju rizika,
- v) vrstu izvora – otvoreni ili zatvoreni izvor,
- g) radioaktivnost,
- d) naziv i adresu proizvođača,
- đ) naziv i adresu uvoznika,
- e) naziv i adresu izvoznika,
- ž) naziv graničnog prelaza,
- z) datum ili približno vrijeme počinjanja prevoza,
- i) naziv ulaznog i izlaznog graničnog prelaza, ako se prevoz vrši preko graničnih prelaza u Republici Srpskoj,
- j) trasa kretanja od mjesta predaje radioaktivne materije do mjesta njenog korišćenja,
- k) za izvoz i prevoz preko granice Bosne i Hercegovine i teritorije Republike Srpske, uz zahtjev se prilaže i odobrenje regulatornog tijela zemlje izvoznika i saglasnost organa unutrašnjih poslova dotične zemlje.

(3) Preduzeća i druga pravna lica koja se bave prevozom izvora jonizujućeg zračenja, moraju posjedovati licencu od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite.

Član 64.

Radioaktivne materije koje u slučaju nezgode ili udesa mogu da dovedu do kontaminacije ili ugrožavanja životne sredine zračenjem, prevoze se uz pratnju lica osposobljenog za rukovanje tim materijama.

Član 65.

(1) U slučaju rasipanja radioaktivne materije, prevoznik je dužan da na vidljiv način obilježi mjesto na kome je došlo do rasipanja i da do dolaska stručnog lica spriječi pristup ljudi i životinja tom mjestu.

(2) Ako u toku prevoza dođe do rasipanja ili nestanka radioaktivne materije, prevoznik je dužan da o tome odmah obavijesti najbližu stanicu policije i Inspektorat.

6. Opasni otpad

Član 66.

Opasni otpad prevozi se u skladu sa propisima o upravljanju opasnim otpadom.

IV POSEBNE MJERE BEZBJEDNOSTI ZA PREVOZ OPASNIH MATERIJAMA, PO GRANAMA SAOBRAĆAJA

1. Prevoz u drumskom saobraćaju

Član 67.

Prilikom prevoza opasnih materija u drumskom saobraćaju primjenjuju se, pored mjera bezbjednosti za prevoz opasnih materija propisanih ovim zakonom, i odredbe ADR-a.

Član 68.

U motornom vozilu kojim se prevoze opasne materije ne smiju da se nalaze druga lica osim vozača, suvozača i pratioca.

Član 69.

U motornom vozilu u kojem se prevoze opasne materije, pored vozača, mora da se nalazi i suvozač u slučajevima predviđenim odredbama ADR-a.

Član 70.

(1) U vozilu kojim se prevoze opasne materije ne smiju da se drže materije koje mogu da izazovu požar.

(2) Na vozilu natovarenom opasnim materijama ne smiju da se vrše popravke koje mogu usljed varničenja ili udara da izazovu požar ili eksploziju, ili da oštete ambalažu.

(3) U kabini vozila kojim se prevoze opasne materije klase 1, 2, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1 i 5.2. iz člana 2. ovog zakona, pušenje cigareta nije dozvoljeno.

Član 71.

(1) Vozač motornog vozila koji prevozi opasne materije dužan je da vozilom upravlja sa naročitim oprezom.

(2) Brzina kretanja motornog vozila kojim se prevoze opasne materije ne smije da bude veća od 80% od najveće dozvoljene brzine određene prema vrsti puta, odnosno određene saobraćajnim znacima postavljenim na putu, a ne smije da bude veća od 70km na čas, a za otrove – veća od 60km na čas.

Član 72.

(1) Od trenutka prijema do trenutka predaje opasne materije, vozač motornog vozila ne smije da se udaljava od vozila kojim se prevozi opasna materija.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, vozač motornog vozila smije da napusti vozilo, u zavisnosti o klasi i količini opasne materije koju prevozi u skladu sa odredbama ADR-a, koji propisuju sljedeće načine ostavljanja vozila:

a) na parkiralištu pod nadzorom čuvara, koji je upoznat sa osobinama tereta i boravkom vozača,

b) na javnom i privatnom parkiralištu za vozila gdje vozilima ne prijete opasnost od drugih vozila,

v) na pogodnom otvorenom prostoru odvojenom od dnevnog saobraćaja ili stambenih objekata, gdje nije predviđen uobičajen prolaz niti dolazak ljudi i vozila.

(3) Parkiranje propisano tačkom b) može se koristiti jedino ako nije moguće obezbijediti parkiranje propisano tačkom a), a parkiranje propisano tačkom v), može se koristiti samo ako nije moguće obezbijediti parkiranje propisao t. a) i b) iz stava (2) ovog člana.

Član 73.

(1) O svakoj nezgodi ili udesu koji se dogodi prilikom prevoza opasnih materija, čije posljedice posada motornog vozila ne može sama da otkloni ili zbog kojih ne može da nastavi vožnju, jedan od članova posade dužan je da odmah obavijesti najbližu stanicu policije.

(2) Ako se u motornom vozilu sa opasnim materijama koje je pretrpjelo nezgodu ili udes nalazi samo vozač, lice koje se zateklo na mjestu nezgode ili udesa ili lice koje prvo naiđe na to mjesto dužno je da na zahtjev vozača o tome obavijesti najbližu stanicu policije.

Član 74.

(1) Opasne materije prevoze se motornim i priključnim vozilima posebno konstruisanim za prevoz pojedine opasne materije ili vozilima koja odgovaraju uslovima propisanim ovim zakonom i odredbama ADR-a.

(2) Prilikom prevoza malih i ograničenih količina opasnih materija, koje su propisno zapakovane ili su u posudama, primjenjuju se odredbe ADR-a.

(3) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, prenos, raznošenje ili dostavljanje danju, i to za vrijeme dobre vidljivosti, manjih količina opasnih materija koje definišu odredbe ADR-a, osim radioaktivnih, može se vršiti i putničkim automobilom i drugim prevoznim sredstvima, koja moraju biti označena znacima, u skladu sa odredbom člana 76. ovog zakona, ili zastavicama istog oblika, dimenzija i boja, koja na prevoznom sredstvu moraju da budu istaknuta na vidljivom mjestu.

(4) Radioaktivne materije mogu da se prevoze i prevoznim sredstvima iz stava (4) ovog člana ako to odobri Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite.

(5) Vozila za prevoz opasnih materija dijele se na:

a) vozila sa oznakom "EH/II", namijenjena za prevoz eksplozivnih materija i predmeta klase 1,

b) vozila sa oznakom "EH/III", namijenjena za prevoz eksplozivnih materija i predmeta klase 1, na koja se postavljaju stroži zahtjevi nego na vozila tip EH/II,

v) vozila sa oznakom "FL", namijenjena za prevoz tečnosti čija tačka paljenja nije veća od 60°C (sa izuzetkom dizel goriva koje odgovara normi EN 590: 1993, plinskog ulja i lakog lož-ulja

identifikacionog broja 1202 sa tačkom paljenja kako je određuje norma EN 590: 1993) ili zapaljivih gasova u: kontejnerskim rezervoarima, prenosnim rezervoarima ili MEGC-ijima zapremine veće od 3m³, fiksnim ili rastavljivim rezervoarima zapremine veće od 1m³ ili baterijskim vozilima zapremine veće od 1m³, a namijenjenih za prevoz zapaljivih gasova,

g) vozila sa oznakom "OH", namijenjena za prevoz stabilizovanog vodonikovog peroksida ili vodonikovog peroksida stabilizovanog i u vodi rastopljenog sa više od 60% vodonikovog peroksida (klase 5.1, UN br. 2015) i to u kontejnerskim rezervoarima ili prenosnim rezervoarima zapremine veće od 3m³, kao i u fiksnim ili rastavljivim rezervoarima zapremine veće od 1m³,

d) vozila sa oznakom "AT", namijenjena za prevoz opasnih materija u kontejnerskim rezervoarima, prenosivim rezervoarima ili MEGC-ijima čija je zapremina veća od 3 m³, u fiksnim ili rastavljivim rezervoarima čija je zapremina veća od 1 m³ ili u baterijskim vozilima čija je zapremina veća od 1 m³, a ne spadaju u tip "FL" vozila (MEGC je skup elemenata međusobno spojenih glavnom sabirnom cijevi i učvršćenim okvirom. Elementi MEGC-ija su: cilindri pod pritiskom (boce pod pritiskom); tube; snopovi cilindra (okviri); bačve pod pritiskom, kao i rezervoari namijenjeni za prevoz gasova klase 2 zapremine veće od 450 litara),

đ) druga vozila namijenjena za transport ostalih opasnih materija u čvrstom, tečnom ili gasovitom stanju, pri čemu su ispunjeni uslovi u pogledu pakovanja, bezbjednog rukovanja i prevoza ovih materija i čija količina prelazi tzv. "male količine" propisane ADR-om.

(6) Vozila iz stava 6. ovog člana, podliježu periodičnom ispitivanju ispunjenosti tehničkih i bezbjednosnih uslova propisanih ADR-om i ovim zakonom.

(7) Ispitivanje vozila iz stava 6. ovog člana, vrši institucija koju za to ovlasti Ministarstvo privrede, energetike i razvoja.

(8) Ovlašćena institucija iz stava 8. ovog člana, nakon izvršenog ispitivanja vozila za prevoz opasnih materija, izdaje certifikat sa rokom važenja do jedne godine, koji se po isteku roka važenja može produžiti nakon obavljenog kontrolnog pregleda.

(9) Certifikat iz stava 9. ovog člana, mora biti napisan na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Republici Srpskoj i na engleskom, njemačkom, francuskom jeziku ili drugim jezicima.

(10) Izled certifikata iz stava 9. ovog člana propisan je odredbama ADR-a.

(11) Izuzetno od odredaba stava 1. ovog člana, na teritoriji Republike Srpske dozvoljava se prevoz opasnih materija vozilima koja ne ispunjavaju u potpunosti odredbe ADR-a i ovog zakona, a posjeduju važeći ADR certifikat, pod uslovom da se pregledom od ovlašćene institucije iz stava 8. ovog člana utvrdi da ispunjavaju propisane uslove koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 75.

(1) Vozila za prevoz opasnih materija, zapaljivih gasova, odnosno zapaljivih tečnosti sa temperaturom paljenja ispod 60°S treba da imaju uređaj za razelektrisanje – odvod statičkog elektriciteta koji prije utovara ili istovara opasnih materija treba da bude priključen na uzemljenje.

(2) Vozila za prevoz opasnih materija klase od 1. do 5.2 iz člana 2. stav 1. ovog zakona, treba da budu galvanski povezana u jednopotencijalnu cjelinu. Galvanske veze i uređaje za odvod statičkog elektriciteta treba provjeriti prije utovara, odnosno istovara.

(3) Vozila za prevoz opasnih materija klase od 1. do 5.2 iz stava 2. ovog člana, treba opremiti tako da je omogućen odvod statičkog elektriciteta sa vozila na kolovoz i sa dvije pločice za priključenje uređaja za odvod statičkog elektriciteta.

(4) Vozila za prevoz opasnih materija treba opremiti odgovarajućim prekidačem za isključenje svih električnih kružnih tokova, za koja je to propisano odredbama ADR-a.

Član 76.

(1) Vozilo kojim se prevoze opasne materije mora da ima dva znaka za označavanje vozila kojim se prevoze opasne materije.

(2) Ako je opasna materija koja se prevozi na popisu ADR-a, na znacima za označavanje vozila kojim se prevoze opasne materije moraju da budu ispisani i utisnuti identifikacioni brojevi opasne materije koja se prevozi.

(3) Znakovi za označavanje vozila kojim se prevoze opasne materije, identifikacioni brojevi pojedinih opasnih materija, kao i mjesta za postavljanje znakova na vozilu moraju da budu izvedeni u skladu sa odredbama ADR-a.

(4) Odredbe st. 1, 2. i 3. ovog člana primjenjuju se i kad se motornim vozilom prevoze prazne neočišćene posude u kojima su se nalazile opasne materije.

Član 77.

(1) Motorno i priključno vozilo kojim se prevoze radioaktivne materije mora da ima, umjesto znaka za označavanje vozila kojim se prevoze opasne materije, tri simbola upozorenja za označavanje vozila kojim se prevoze radioaktivne materije.

(2) Simboli upozorenja za označavanje vozila kojima se prevoze radioaktivne materije stavljaju se na bočne strane i na zadnju stranu motornog i priključnog vozila, ako nije drugačije propisano odredbama ADR-a.

Član 78.

(1) Motorno vozilo kojim se prevoze opasne materije, pored opreme predviđene opštim propisima i odredbama ADR-a, mora da ima i sljedeću opremu:

a) vozački alat i dizalicu za vozilo,

b) najmanje dva aparata za gašenje požara, od kojih jedan za gašenje požara na motoru, a drugi za gašenje požara na tovaru vozila, i to takvog punjenja, koje s obzirom na količinu i druge osobine opasne materije, omogućava efikasno gašenje požara,

v) dvije ručne baterijske električne lampe (svjetiljke) sa trepćućom ili stalnom svjetlošću narandžaste boje, koja se vidi sa udaljenosti od najmanje 150 m,

g) dva znaka kojima se označava motorno vozilo zaustavljeno na kolovozu,

d) dvije zastavice za označavanje vozila kojim se prevoze opasne materije,

đ) dvije lopate i jedan pijuk,

e) prenosnu lampu koja se može uključiti na akumulator vozila i koja je izrađena tako da ne može izazvati eksploziju ili požar,

ž) dva klinasta podmetača za točkove,

z) odgovarajuću ličnu zaštitnu opremu vozača,

i) znak za ograničenje brzine (70 km/čas),

j) lična zaštitna sredstva, prema uputstvu o posebnim mjerama bezbjednosti za klasu opasne materija koja se prevozi.

(2) Pored opreme iz stava 1. t. a) do g) i t. đ) do j) ovog člana, motorno vozilo kojim se prevoze radioaktivne materije mora da ima:

a) uređaj za kontrolu zračenja i sredstva za zaštitu i označavanje terena,

b) dvije zastavice za označavanje vozila kojim se prevoze radioaktivne materije.

Član 79.

(1) Ako se opasne materije prevoze priključnim vozilom na kome ma koja osovina ima jednostruke točkove, priključno vozilo mora da ima poseban uređaj koji pomoću zvučnog ili svjetlosnog signala upozorava vozača ako počne da opada pritisak vazduha u pneumatiku više od 20% na bilo kom točku priključnog vozila.

(2) Ako priključno vozilo kojim se prevoze opasne materije, nije snabdjeveno kočnicama koje automatski koče nakon što se odvoji od vučnog vozila, mora da bude vezano za vučno vozilo sigurnosnim lancima.

Član 80.

(1) Prevoz opasnih materija motornim vozilom može se vršiti samo na putevima koji su određeni za takvu vrstu vozila.

(2) Motorna vozila kojima se prevoze opasne materije mogu se zaustavljati i parkirati samo na mjestima koja su za tu vrstu vozila određena i obilježena.

(3) Ministarstvo saobraćaja i veza u saglasnosti sa Ministarstvom unutrašnjih poslova određuje puteve iz stava 1. ovog člana i mjesta za parkiranje iz stava 2. ovog člana.

(4) Vozač koji je zbog kvara na vozilu, saobraćajne nezgode, utovara ili istovara, ili iz drugog opravdanog razloga prinuđen da vozilo sa opasnom materijom zaustavi na kolovozu ili na parkiralištu u naselju, dužan je da preduzme sve mjere da zaustavljeno vozilo ne dovede u opasnost druga vozila, a naročito da učesnike u saobraćaju upozori:

a) danju i noću – postavljanjem iza zaustavljenog vozila dva znaka kojima se označava motorno vozilo zaustavljeno na kolovozu,

b) noću i u vrijeme smanjene vidljivosti zbog nepovoljnih atmosferskih ili drugih prilika – postavljanjem svjetiljke iz člana 78. stav 1. tačka v) ovog zakona,

v) upućivanjem suvozača ili pratioca pošiljke da na udaljenosti od 100m do 150m iza zaustavljenog vozila, danju – zastavicom za označavanje vozila kojim se prevoze opasne materije, a noću i u uslovima slabe vidljivosti – svjetiljkom, upozorava vozače koji nailaze onom stranom kolovoza na kojoj se nalazi zaustavljeno vozilo da blagovremeno zaustave vozila ili smanje brzinu i da se pripreme za bezbjedno zaobilazanje zaustavljenog vozila.

(5) Znakovi i svjetiljke iz stava 4. t. a) i b) ovog člana postavljaju se na udaljenosti od najmanje 100m od vozila i to tako da budu vidljivi sa udaljenosti od najmanje 150m za vozače motornih vozila koja nailaze istom stranom kolovoza na kojoj se nalazi zaustavljeno vozilo.

Član 81.

Propise o načinu prevoza opasnih materija u drumskom saobraćaju, stručnom osposobljavanju vozača motornih vozila za prevoz opasnih materija i drugih lica koja učestvuju u tom prevozu

(priprema opasnih materija za prevoz, utovar, pretovar, istovar i usputne manipulacije) i tehničkim uslovima koje moraju da ispunjavaju preduzeća koja vrše stručno osposobljavanje tih lica, donosi ministar unutrašnjih poslova uz saglasnost ministra zdravlja i socijalne zaštite i ministra saobraćaja i veza.

Član 82.

(1) Vozilo kojim se prevoze opasne materije, a označeno je šifrom osnovne opasnosti, prema ADR-u, kojoj je prvi broj 2 osim 20, ili ga čine dva jednaka broja ili počinje znakom "H" ili se prevoze eksplozivne materije kroz tunel dužine veće od 1.000m, mora imati jednu svjetiljku trepćećeg ili rotirajućeg svjetla narandžaste boje.

(2) Svjetiljka mora biti postavljena na vozilo tako da je dobro vidljiva iz svih smjerova i mora se uključiti 50m prije ulaska u tunel.

Član 83.

(1) Prije prevoza opasnih materija navedenih u članu 82. stav 1. ovog zakona, kroz tunel duži od 1.000m, prevoznik je dužan da pribavi saglasnost za prolaz kroz tunel od nadležne organizacije za održavanje i upravljanje tunelom.

(2) Prevoz opasnih materija iz člana 82. stav 1. ovog zakona, kroz tunel duži od 1.000 m, dozvoljen je samo uz pratnju najmanje jednog pratećeg vozila.

(3) Prevoz eksplozivnih materija kroz dvosmjerni tunel, iz stava 1. ovog člana, dopušten je samo uz pratnju dva prateća vozila.

(4) Prevoz eksplozivnih materija kroz jednosmjerni tunel, iz stava 1. ovog člana, dopušten je uz pratnju jednog pratećeg vozila.

(5) Prilikom prevoza eksplozivnih materija kroz jednosmjerni tunel prateće vozilo mora se kretati najmanje 50m iza vozila koje prevozi eksplozivne materije.

(6) Prilikom prevoza eksplozivnih materija kroz dvosmjerni tunel jedno prateće vozilo mora se kretati najmanje 50m ispred vozila, a drugo prateće vozilo na istoj udaljenosti iza vozila.

(7) Prateće vozilo mora imati najmanje jedno trepćuće ili rotirajuće svjetlo narandžaste boje koje mora biti uključeno za vrijeme pratnje vozila koje prevozi opasnu materiju.

(8) Pratnja pratećeg vozila iz st. 2. i 3. ovog člana nije potrebna kada teret prati policijsko vozilo.

(9) Kada se prevoz opasnih materija iz člana 82. stav 1. ovog zakona, obavlja kroz tunel uz pratnju jednog pratećeg vozila, ono se mora kretati najmanje 50m iza vozila sa opasnim materijama.

(10) Brzina kretanja motornog vozila koje prevozi opasne materije kroz dvosmjerni tunel ne smije biti veća od 40km/čas.

2. Prevoz u željezničkom saobraćaju

Član 84.

Prilikom prevoza opasnih materija u željezničkom saobraćaju primjenjuju se, pored mjera bezbjednosti za prevoz opasnih materija propisanih ovim zakonom, i odredbe RID-a.

Član 85.

Opasne materije ne smiju da se prevoze željezničkim vozilima u kojima se nalaze putnici.

Član 86.

Željeznička kompanija za javni prevoz dužna je da obezbijedi čuvanje opasnih materija koje prevozi, i to od trenutka prijema do trenutka isporuke tih materija.

Član 87.

(1) Željezničkim vozilima natovarenim opasnim materijama smije da se manevriše samo ako su prethodno preduzete odgovarajuće mjere bezbjednosti.

(2) Željeznička kompanija za javni prevoz uređuje jedinstvene mjere bezbjednosti pri manevrisanju željezničkim vozilima iz stava 1. ovog člana.

Član 88.

(1) Željeznička vozila i cisterne natovarene opasnim materijama uvrštavaju se u vozove pod uslovima i na način koji su utvrđeni jedinstvenim pravilima koja donosi željeznička kompanija za javni prevoz.

(2) Propise o načinu prevoza opasnih materija u željezničkom saobraćaju donosi ministar saobraćaja i veza, uz saglasnost ministra unutrašnjih poslova i ministra zdravlja i socijalne zaštite.

(3) Certifikat o utvrđivanju tehničke ispravnosti, ugradnje uređaja i opreme za transport opasnih materija prema odredbama RID-a, željezničkih vozila izdaje nadležni organ ili organizacija koju za to ovlasti Ministarstvo saobraćaja i veza.

3. Prevoz na unutrašnjim plovnim putevima

Član 89.

(1) Prilikom prevoza opasnih materija na unutrašnjim plovnim putevima, pored mjera bezbjednosti propisanih ovim zakonom, shodno se primjenjuju i odredbe ADN-a.

(2) Propise o načinu prevoza opasnih materija na unutrašnjim plovnim putevima donosi ministar saobraćaja i veza uz saglasnost ministra unutrašnjih poslova i ministra zdravlja i socijalne zaštite.

(3) Tehnička pravila o podobnosti brodova za prevoz opasnih materija na unutrašnjim plovnim putevima donosi Ministarstvo saobraćaja i veza.

Član 90.

(1) Na unutrašnjim plovnim putevima dozvoljen je prevoz opasne materije teretnim brodovima ili tankerima koji su za to namijenjeni.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, opasne materije mogu da se prevoze i putničkim brodovima, ako su te materije smještene u posebnom prostoru odvojenom od putnika.

(3) Opasne materije mogu da se prevoze s jedne obale na drugu obalu i skelama, s tim da se za vrijeme prevoza opasnih materija na skeli ne smiju nalaziti putnici.

Član 91.

Manje količine opasnih materija za potrebe domaćinstva ili radilišta mogu da se raznose i dostavljaju i čamcima i plovećim napravama.

Član 92.

(1) Za vrijeme utovara opasnih materija na brod ili tanker, ili istovara sa broda ili tankera, i za vrijeme čišćenja i provjetravanja broda ili tankera kojim se prevoze opasne materije zabranjeno je pušenje cigareta i upotreba vatre i drugih sredstava koja mogu da izazovu varničenje, požar ili eksploziju.

(2) Odredba stava 1. ovog člana odnosi se i na potiskivače i druge plovne objekte koji se nalaze u potiskivanom sastavu, ako se u takvom sastavu nalazi makar i jedan tanker.

Član 93.

(1) Na unutrašnjim plovnim putevima dozvoljen je prevoz zapaljive tečnosti samo tankerima koji su posebno izgrađeni za prevoz tih tečnosti.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, zapaljive tečnosti mogu da se prevoze i teretnim brodovima ako je ambalaža izrađena od nelomljivog materijala.

Član 94.

Brodovi natovareni opasnim materijama zimi mogu da budu smješteni u zimovnicima samo ako pri tom mogu da se sprovedu sve mjere bezbjednosti propisane za uskladištenje i čuvanje opasnih materija.

4. Prenos u poštanskom saobraćaju

Član 95.

Zabranjeno je stavljati eksplozivne, zapaljive i druge opasne materije u pismonosne pošiljke i poštanske pakete i takve pošiljke i pakete primati na prenos u poštanskom saobraćaju.

V NADZOR

Član 96.

(1) Inspekcijski nadzor nad izvršavanjem ovog zakona neposredno vrše Ministarstvo unutrašnjih poslova i Inspektorat.

(2) U sprovođenju neposrednog inspekcijskog nadzora, nadležni organi iz stava 1. ovog člana ovlašćeni su da:

a) narede da se utvrđene nepravilnosti otklone u određenom roku,

b) zabrane dalji prevoz ili rukovanje opasnim materijama licima koja nisu stručno osposobljena za prevoz i rukovanje opasnim materijama,

v) zabrane dalji prevoz sa vozilima koja ne posjeduju certifikat o ispunjavanju uslova za prevoz pojedine opasne materije,

g) privremeno zabrane vršenje pojedinih radnji u vezi sa prevozom (pripreme za prevoz, utovar, pretovar i istovar) opasnih materija ako u pogledu mjesta ili vremena za obavljanje te radnje nisu ispunjeni propisani uslovi,

d) zabrane preduzeću ili drugom pravnom licu, preduzetniku ili pojedincu – prevozniku prevoz opasne materije ako utvrde da su u toku pripreme za prevoz ili u toku prevoza učinjeni teži propusti u pogledu preduzimanja mjera bezbjednosti.

(3) U rješenjima kojima se nalažu zabrane iz stava 2. t. b) do d), žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Član 97.

(1) Ministarstvo unutrašnjih poslova vrši inspekcijski nadzor nad postupanjem preduzeća, drugih pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica u izvršenju odredaba ovog zakona koje se odnose na prevoz opasne materije klase 1 iz člana 2. stav 1. ovog zakona, kao i sprovođenje mjera i radnji i izvršavanje zadataka u ovoj oblasti.

(2) Inspektorat vrši inspekciju nad postupanjem preduzeća, drugih pravnih lica, preduzetnika i fizičkih lica u izvršavanju odredbi ovog zakona, propisa donesenih na osnovu ovog zakona i međunarodnih ugovora koji se odnose na prevoz opasnih materija klase 2, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 7, 8. i 9, iz člana 2. stav 1. ovog zakona, sprovođenje mjera i radnji i izvršavanje zadataka u ovoj oblasti.

(3) Preduzeća, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica, kod kojih se vrši inspekcijski nadzor dužani su da ovlašćenom službenom licu omoguće uvid u sve predmete koji se odnose na njihovo postupanje u sprovođenju propisanih mjera bezbjednosti pri prevozu opasnih materija i da pruže potrebne podatke i obavještenja o sprovođenju ovog zakona, propisa donesenih na osnovu ovog zakona i međunarodnih ugovora.

(4) Ako ovlašćeno službeno lice koje vrši inspekcijski nadzor, utvrdi da pravno lice ne sprovodi propisane mjere bezbjednosti pri prevozu opasnih materija ili utvrdi druge nepravilnosti u sprovođenju ovog zakona i međunarodnih ugovora, upoznaće s tim nepravilnostima rukovodioca preduzeća, drugo pravno lice, preduzetnika ili pojedinca i naložiće mjere koje treba preduzeti.

VI KAZNE NE ODREDBE

Član 98.

(1) Novčanom kaznom od 1.500KM do 15.000KM kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice, ako:

a) ne imenuje najmanje jednog savjetnika za bezbjedan prevoz opasnih materija, ili ne dostavi Ministarstvu saobraćaja i veza podatke o savjetniku za bezbjedan prevoz opasnih materija (člana 4. st. 1. i 4),

b) bez ovlašćenja nadležnog organa vrši stručno osposobljavanje lica koja rukuju i prevoze opasne materije ili izdaje certifikat za lica koja prevoze opasne materije (član 7. stav 3), kao i certifikat za motorno i priključno vozilo o ispunjavanju uslova za prevoz pojedinih opasnih materija (član 74. st. 7. i 8),

v) ne organizuje ili ne vrši kontrolu nad sprovođenjem mjera ispunjavanjem uslova za prevoz opasnih materija i vršenje radnji u vezi s tim prevozom (član 8),

g) zajednički pakuje ili zajednički prevozi u istom prevoznom sredstvu, odnosno istom prostoru za smještaj tovara opasnu materiju ili ako prevozi opasnu materiju koja je isključena iz prevoza, protivno odredbama međunarodnih sporazuma iz člana 9. ovog zakona,

d) ne osigura opasnu materiju za slučaj štete pričinjene trećim licima usljed smrti, povrede tijela ili zdravlja, oštećenja ili uništenja stvari ili zagađivanja životne sredine u toku prevoza (član 10),

đ) ambalaža u kojoj prevozi opasnu materiju ne odgovara propisanim uslovima (član 10. st. 1. do 7), ili izda odobrenje za ambalažu koja ne zadovoljava odredbe ugovora iz člana 1. ovog zakona (član 10. st. 10. i 11),

e) posuda zapremine veće od 200 litara u kojoj prevozi opasnu tečnu materiju nije od čeličnog lima ili drugog pogodnog materijala (član 15. stav 1),

ž) utovar ili istovar opasne materije vrši na mjestu gdje se ugrožava život ili zdravlje ljudi, materijalnih dobara, životna sredina ili bezbjednost saobraćaja (član 19. stav 1),

z) na željezničkoj stanici, u luci i pristaništu vrši utovar ili istovar opasnih materija van mjesta koje je odredio nadležni organ (član 20),

i) na mjestu na kome se utovaraju ili istovaraju eksplozivne materije ili zapaljive opasne materije, izvrši neku od radnji predviđenih u članu 22. stav 1. t. a) do e),

j) mjesto na kome se utovaraju ili istovaraju eksplozivne materije, gasovi ili zapaljive opasne materije, ne snabdije aparatima ili drugim uređajima za gašenje požara (član 25),

k) u zatvorenom prostoru u kome se utovaraju ili istovaraju opasne materije koje razvijaju gasove ili radioaktivne materije, ne postavi aparat za mjerenje koncentracije gasova u vazduhu, odnosno aparat za mjerenje radioaktivnosti u tom prostoru, ili redovno ne vrši pregled i baždarenje tih aparata (član 26),

l) uveze otpatke opasnih materija inostranog porijekla radi trajnog ili privremenog odlaganja na teritoriji Republike Srpske (član 30. stav 1),

lj) prevozi opasne materije u prevoznim sredstvima koja nisu tehnički ispravna ili izrađena, opremljena i obilježena u skladu sa propisanim standardima (član 31),

m) opasnu materiju preda ili primi na prevoz kao prtljag, osim aparata, naprava i drugih sličnih predmeta koji sadrže minimalne količine opasnih materija koje ne predstavljaju opasnost po okolinu, a služe za ličnu upotrebu (upaljači, šibice, lakovi i sl.), (član 32),

n) odmah ne obustavi dalje prevoženje opasne materije koja je isključena iz prevoza ili o tome ne obavijesti najbližu stanicu policije i pošiljaoca, čim utvrdi ili na drugi način sazna da prevozi takvu opasnu materiju (član 40. stav 1),

nj) po primljenom obavještenju o obustavljanju prevoza opasne materije koja je isključena iz prevoza ne preuzme tu materiju ili ne preduzme odgovarajuće mjere da se ona učini bezopasnom (član 40. stav 2),

o) ne obustavi dalje prevoženje opasne materije i o tome ne obavijesti pošiljaoca kad u toku prevoza utvrdi da prevozi opasnu materiju koja ne ispunjava uslove propisane za prevoz ili koja nije deklarirana kao opasna materija ili je netačno deklarirana (član 41. stav 1).

(2) Novčanom kaznom od 1.000KM do 10.000KM, kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice, ako:

a) eksplozivnu materiju čiji se utovar ili istovar vrši van kruga preduzeća koja te materije proizvode ili drže kao svoju redovnu djelatnost, utovaraju ili istovaraju van mjesta koje je odredio nadležni organ (član 42),

b) prevozi eksplozivnu materiju bez odobrenja nadležnog organa (član 43),

v) ne preduzme posebne mjere bezbjednosti pri prevozu određene eksplozivne materije koje je propisao nadležni organ (član 45. stav 1),

g) posudu u kojoj prevozi gas puni vrstom gasa za koji on nije namijenjen, a ne ispunjava uslov iz člana 49,

d) posuda u kojoj prevozi zapaljivu tečnost ne odgovara tehničkim uslovima propisanim za određenu vrstu zapaljive tečnosti (član 52. stav 1),

đ) prevozi zapaljive tečnosti u metalnim bačvama ili metalnim bocama koje nisu izrađene prema važećem standardu ili prema stranom ili međunarodnom standardu koji ispunjava uslove važećeg standarda u Republici Srpskoj (član 52. stav 2),

e) bez odobrenja nadležnog organa prevozi otrov preko državne granice ili teritorije Republike Srpske (uvoz, izvoz, tranzit), (član 53. stav 1),

ž) prevozi otrov u istom tovarnom prostoru sa životnim namirnicama, ili stočnom hranom, ili lijekovima, ili predmetima opšte upotrebe koji podliježe zdravstvenom nadzoru (član 53. stav 3),

z) prevozi otrov u unutrašnjem saobraćaju bez odobrenja nadležnog organa ili ako prilikom prevoza otrova ne preduzme naređene posebne mjere bezbjednosti (čl. 54. i 55. stav 1),

i) u slučaju rasipanja otrova ne obilježi na vidljiv način mjesto na kome je nastalo rasipanje ili ne spriječi pristup tom mjestu ljudima, ili životinjama do dolaska stručno osposobljenog lica (član 57),

j) pakuje ili prevozi radioaktivnu materiju u ambalaži koja ne odgovara određenoj vrsti radioaktivne materije ili ako je doza zračenja na površini ambalaže veća od dozvoljene (član 58),

k) prilikom pripremanja za prevoz ili prilikom prevoza radioaktivne materije koja je istovremeno i toksična, eksplozivna ili zapaljiva ne preduzme mjere bezbjednosti propisane za svaku od navedenih vrsta opasnosti (član 59),

l) prevozi radioaktivnu materiju u unutrašnjem saobraćaju u istom tovarnom prostoru sa životnim namirnicama, ili određenim predmetima opšte upotrebe koji podliježe zdravstvenom nadzoru ili s lijekovima, ili sa stočnom hranom (član 60),

lj) prevozi radioaktivnu materiju bez odobrenja nadležnog organa ili pri njenom prevozu ne preduzme naređene posebne mjere bezbjednosti (član 61),

m) prevozi veću količinu radioaktivne materije, odnosno broj izvora jonizujućih zračenja čija je aktivnost veća od aktivnosti određene u odobrenju ili ne obavijesti nadležni organ u Republici, o početku prevoza ili obavještenje ne sadrži sve propisane podatke (član 62),

n) radioaktivnu materiju ili izvor jonizujućeg zračenja, koji u slučaju nezgode ili udesa može da dovede do kontaminacije ili ugrožavanja životne sredine zračenjem, prevozi bez pratnje lica stručno osposobljenog za rukovanje tom materijom ili izvorom (član 64),

nj) u slučaju rasipanja radioaktivne materije ne obilježi na vidljiv način mjesto na kome je došlo do rasipanja ili ne spriječi pristup tom mjestu ljudima ili životinjama do dolaska stručno osposobljenih lica (član 65. stav 1),

o) opasne materije prevozi motornim vozilom koje ne ispunjava tehničke uslove za prevoz određene opasne materije (član 74. st 1. i 2),

p) opasnu materiju prevozi u željezničkom vozilu u kome se nalaze putnici (član 85),

r) od trenutka prijema do trenutka isporuke ne obezbijedi čuvanje opasne materije koju prevozi (član 86),

s) opasnu materiju prevozi na unutrašnjem plovnom putu putničkim brodom u prostoru koji nije odvojen od putnika ili ako prevozi opasnu materiju skelom zajedno sa putnicima (član 90. st. 2. i 3),

t) stavi eksplozivnu, zapaljivu ili drugu opasnu materiju u pismonosnu pošiljku ili poštanski paket, ili ako takvu pošiljku ili paket primi na prenos u poštanskom saobraćaju (član 95).

(3) Za radnje iz st. 1. i 2. ovog člana kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 100 do 500 KM i odgovorno lice u preduzeću ili u drugom pravnom licu.

Član 99.

(1) Novčanom kaznom od 800KM do 8.000KM kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice, ako:

a) naredi ili dozvoli da opasnom materijom rukuje lice koje nije punoljetno ili lice koje nije stručno osposobljeno za rukovanje tim materijama (član 7. stav 1),

b) prevozi opasnu materiju u posudi, cisterni, kontejneru ili drugoj vrsti ambalaže za prevoz opasnih materija koja nije izrađena u skladu sa propisanim standardima za odgovarajuću klasu opasne materije, u posudi od lomljivog materijala ili neotporne plastične mase koja nije smještena u zaštitnu ambalažu i nije obezbijeđena odgovarajućim materijalom za popunjavanje praznog prostora (člana 13),

v) posude od lomljivog materijala u kojima se prevozi opasna tečna materija pakuje u grupi čija je ukupna masa veća od 75kg ili posude od nelomljivog materijala u kojima se prevozi opasna tečna materija pakuje u grupi čija je ukupna masa veća od 150kg (član 15. stav 2),

g) mjesto na kome se utovaraju ili istovaraju opasne materije nije snabdjeveno propisanim uređajima ili opremom ili ako na vidljivom mjestu nije označeno odgovarajućom oznakom opasnosti (član 19. stav 2),

d) uređaj za utovar ili istovar opasnih materija nije ispravan ili izveden tako da ne oštećuje ambalažu opasne materije (član 24),

đ) na mjestu na kome se utovaraju ili istovaraju opasne materije ne kontroliše ispravnost uređaja ili električnih instalacija, ne organizuje fizičko obezbjeđenje tih mjesta ili se ne brine o ispravnosti tehničke opreme i drugih sredstava za gašenje požara na tim mjestima (član 27),

e) opasnu materiju preda ili primi na prevoz ili je prevozi vlastitim prevoznim sredstvom, a nije pripremlilo opasnu materiju u skladu sa uslovima za njen prevoz (član 29),

ž) opasnu materiju koja je ispala ili se prosula prilikom prevoza ne prikupi ili ne odstrani, odnosno prospe na za to određeno mjesto ili je na drugi način ne učini bezbjednom, ili o tome ne obavijesti najbliži organ zdravstveno-sanitarne inspekcije ili policijsku stanicu (član 34),

z) ne preda prevozniku ispravu o prevozu opasne materije ili uputstvo o posebnim mjerama bezbjednosti koje moraju da se preduzmu pri prevozu opasne materije (član 35. stav 1),

i) odmah poslije primljenog obavještenja o obustavljanju prevoza opasne materije ne otkloni utvrđene nedostatke ili ne preuzme opasnu materiju (član 41. stav 2),

j) u motornom vozilu kojim se prevozi opasna materija nema suvozača u slučajevima kad je to predviđeno međunarodnim sporazumom o prevozu opasne robe u drumskom saobraćaju (član 69),

k) dozvoli ili naredi da se na vozilu natovarenom opasnom materijom vrši popravka koja usljed varničenja ili udara može da izazove požar ili eksploziju ili da ošteti ambalažu (član 70. stav 2),

l) prevozi opasnu materiju motornim ili priključnim vozilom koje nije posebno konstruisano za prevoz pojedine opasne materije ili teretnim motornim vozilom koje ne odgovara uslovima propisanim ovim

zakonom i međunarodnim sporazumom o prevozu opasne robe u drumskom saobraćaju, ili izdaje certifikat bez ovlašćenja nadležnog organa (član 74. st. 1, 2. i 7),

lj) brod natovaren opasnom materijom drži u zimovniku, a da nisu sprovedene propisane mjere bezbjednosti za uskladištenje i čuvanje opasnih materija (član 94),

(2) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 100KM do 300KM i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu.

Član 100.

(1) Novčanom kaznom od 500KM do 5.000KM kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice, ako:

a) posude, cisterne, kontejnere i drugu vrstu ambalaže ne izradi ili ne ispita prema propisanim standardima (član 13. stav 1),

b) boce u kojima se prevoze opasne materije, osim niskih boca sa prečnikom većim od 30 cm u kojima se prevozi tečni naftni gas ne pakuje, odnosno ne stavlja u palete u vertikalnom položaju ili ako boce sa gasom pakuje u horizontalnom položaju, a ne obezbijedi ih tako da se ne mogu kotrljati ili pomjerati ili ako boce pakovane u paletama u vertikalnom položaju ne obezbijedi da se ne mogu prevrtati (član 16),

v) ambalaža/paket u kome prevozi opasnu materiju nije na vidnom mjestu označena listićima opasnosti, odnosno listićima lomljivosti posude (član 17),

g) prazne neočišćene posude u kojima su se nalazile opasne materije ne zatvori i ne označi na isti način kao da su pune ili ako prevozna sredstva u kojima se prevoze posude u kojima su se nalazile opasne materije ne označi na isti način kao i prevozna sredstva kojima se prevoze posude napunjene opasnim materijama (član 18),

d) utovara ili istovara opasne materije noću bez električnog osvjetljenja ili ako električni uređaji na mjestu utovara ili istovara nisu izrađeni tako da mogu izazvati požar ili eksploziju (član 23. stav 2),

đ) pojedine vrste opasnih materija prevozi preko područja na kome je zabranjen prevoz takve materije ili vrši prevoz materije prevoznim sredstvom kojim je zabranjen prevoz takve materije (član 30. stav 2),

e) prevozi opasne materije prevoznim sredstvom koje nije tehnički ispravno ili nije izrađeno, opremljeno i obilježeno na način propisan međunarodnim ugovorom o prevozu opasnih materija u pojedinim granama saobraćaja (član 31),

ž) u slučaju nestanka opasne materije pri prevozu ne preduzme potrebne mjere za njeno pronalaženje i ako o njenom nestanku i o opasnosti koju predstavlja ta opasna materija ne obavijesti javnost, najbliži organ zdravstveno-sanitarne inspekcije ili najbližu stanicu policije (član 33),

z) o nestaloj količini eksplozivne materije pri prevozu odmah ne obavijesti najbližu stanicu policije (član 48),

i) posude sa gasom prevozi otvorenim prevoznim sredstvom, a tovar ne zaštiti od atmosferskih uticaja ili ako ih prevozi zatvorenim prevoznim sredstvom koje nije snabdjeveno ventilacionim uređajem ili nije omogućeno stalno provjetranje, ili ako ne obezbijedi osoblje prevoznog sredstva odgovarajućom opremom za ličnu zaštitu (član 51),

j) dozvoli da se u vozilu kojim prevozi opasnu materiju nalaze druga lica, osim vozača, suvozača i pratioca (član 68),

- k) u vozilu kojim prevozi opasnu materiju drži materiju koja može da izazove požar (član 70. stav 1),
- l) motorno vozilo kojim prevozi opasnu materiju ili prazne neočišćene posude u kojima su se nalazile opasne materije nema znakova, ili uređaja propisanih u članu 76. ovog zakona,
- lj) motorno vozilo kojim prevozi radioaktivnu materiju ne označi oznakama za označavanje radioaktivnih materija ili oznake ne postavi na odgovarajuće mjesto (član 77),
- m) motorno vozilo kojim prevozi opasnu materiju nema propisanu opremu (član 78),
- n) priključno vozilo na kome ma koja osovina ima jednostruke točkove kojim se prevozi opasna materija nema poseban uređaj koji upozorava na smanjenje pritiska vazduha u pneumatiku ispod 80% (član 79. stav 1),
- nj) priključno vozilo kojim prevozi opasnu materiju nije vezano za vučno vozilo i posebnim lancima kad nije snabdjeveno kočnicama koje automatski koče prilikom otkaćinjanja od vučnog vozila (član 79. stav 2),
- o) manevriše željezničkim vozilima natovarenim opasnom materijom, a prethodno ne preduzme propisane mjere bezbjednosti (član 87. stav 1),
- p) uvrsti u voz željezničko vozilo ili cisternu natovarenu opasnom materijom protivno uslovima i načinu koje je utvrdila željeznička kompanija za javni prevoz (član 88).
- (2) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 100 KM do 400 KM i odgovorno lice u preduzeću ili u drugom pravnom licu.

Član 101.

Za radnje iz člana 98. st. 1. t. a) do d) i t. ž) do t) i stav 2. t. a) do r), člana 99. stav 1. t. a) do ž) i t. i) do lj) i člana 100. stav 1. ovog zakona kazniće se za prekršaj preduzetnik novčanom kaznom od 100 KM do 1.500 KM.

Član 102.

Novčanom kaznom od 50KM do 1.000KM kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

- a) utovara ili istovara opasnu materiju na mjestu gdje se ugrožava život ili zdravlje ljudi ili materijalna dobra ili životna sredina (član 19. stav 1),
- b) pristupi mjestu na kome se utovaraju ili istovaraju opasne materije, a ne učestvuje u utovaru ili istovaru (član 21),
- v) na mjestu na kome se utovaraju ili istovaraju eksplozivne materije ili zapaljive opasne materije puši ili upotrebljava sredstva za paljenje (šibice, upaljači) ili ne isključi rad motora vozila (član 22),
- g) za vrijeme utovara ili istovara zapaljivih tečnosti ili gasova ne uzemlji prevozno sredstvo ili za vrijeme utovara, istovara ili pretovara ne zaustavi rad motora prevoznog sredstva kojim prevozi zapaljivu tečnost ili zapaljivi gas kad je bio obavezan da to učini (član 28),
- d) opasnu materiju preda na prevoz ili je prevozi vlastitim prevoznim sredstvima, a nije pripremio opasnu materiju u skladu sa uslovima za njen prevoz (član 29),
- đ) uveze otpatke opasnih materija inostranog porijekla radi trajnog ili privremenog odlaganja na teritoriji Republike Srpske (član 30. stav 1),

e) u prtljagu prenosi opasnu materiju ili je preda na prevoz kao prtljag, osim aparata, naprava i drugih sličnih predmeta koji sadrže minimalne količine opasne materije koje ne predstavljaju opasnost po okolinu, a služe za ličnu upotrebu (upaljači, šibice, lakovi i sl.), (član 32. stav 1),

ž) u slučaju nestanka opasne materije pri prevozu ne preduzme mjere za njeno pronalaženje i ako o njenom nestanku ne obavijesti najbližu stanicu policije, a po potrebi, i najbliži organ zdravstveno-sanitarne inspekcije (član 33),

z) ispalu ili prosutu opasnu materiju prilikom prevoza ne pokupi ili ne odstrani, odnosno ne smjesti je na za to određeno mjesto ili je na drugi način ne učini bezopasnom ili o tome ne obavijesti najbliži organ zdravstveno-sanitarne inspekcije ili policijsku stanicu (član 34. stav 1),

i) kao lice koje upravlja prevoznim sredstvom kojim se prevozi opasna materija ne posjeduje ispravu o prevozu opasne materije, certifikat o ispravnosti vozila, uvjerenje o stručnoj osposobljenosti za upravljanje takvim vozilom ili uputstvo o posebnim mjerama bezbjednosti (član 37. stav 2),

j) kao lice iz člana 39. ovog zakona, na ispravi o prevozu opasne materije svojim potpisom ne potvrdi prijem ili predaju deklarisanu opasne materije za prevoz (član 39),

k) kao lice koje upravlja prevoznim sredstvom odmah ne obustavi dalje prevoženje opasne materije koja je isključena iz prevoza ili o tome ne obavijesti stanicu policije i pošiljaoca čim utvrdi ili na drugi način sazna da prevozi takve opasne materije (član 40. stav 1),

l) kao lice koje upravlja prevoznim sredstvom ne obustavi dalje prevoženje opasne materije ili o tome ne obavijesti pošiljaoca u slučajevima kad utvrdi da postoje uslovi za obustavljanje prevoza predviđeni u članu 41. stav 1. ovog zakona,

lj) o nestaloj količini eksplozivne materije pri prevozu odmah ne obavijesti najbližu stanicu policije (član 48),

m) o rasutoj ili nestaloj radioaktivnoj materiji u toku prevoza odmah ne obavijesti najbližu policijsku stanicu, a po mogućnosti i najbliži organ zdravstveno-sanitarne inspekcije (član 65. stav 2),

n) kao vozač motornog vozila prilikom prevoza opasne materije primi u vozilo lice koje nije suvozač ili pratilac (član 68.),

nj) u vozilu kojim prevozi opasne materije drži materije koje mogu da izazovu požar ili opravljiva vozilo natovareno opasnim materijama ili puši u kabini vozila kojim se prevoze opasne materije klase 1, 2, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1. i 5.2. (član 70),

o) kao vozač motornog vozila pri prevozu opasne materije ne upravlja vozilom sa naročitom oprežnošću ili ako vozi većom brzinom od 80% od dozvoljene ili propisane brzine ili brže od 70km na čas, a za otrove – od 60 km na čas (član 71.),

p) se kao vozač motornog vozila udalji od vozila kojim se prevozi opasna materija i vozilo ostavi bez nadzora suprotno odredbi člana 72. (član 72),

r) kao član posade motornog vozila kome se desila nezgoda ili udes pri prevozu opasne materije, a čije posljedice posada ne može sama da otkloni ili zbog kojih ne može da nastavi vožnju, odmah o tome ne obavijesti najbližu stanicu policije (član 73. stav 1),

s) na zahtjev vozača ne obavijesti najbližu stanicu policije u slučaju nezgode ili udesa vozila koje prevozi opasne materije (član 73. stav 2),

t) prevozi opasnu materiju vozilom iz člana 74. stav 4. ovog zakona, a ne označi vozilo propisanom zastavicom istaknutom na vidljivom mjestu (član 74. stav 4),

ć) kao vozač upravlja motornim vozilom natovarenim opasnim materijama koje nije označeno znacima za označavanje vozila kojim se prevoze opasne materije ili na tim znacima nisu ispisani odgovarajući identifikacioni brojevi, ili ti znaci na vozilu nisu izvedeni i postavljeni na način predviđen međunarodnim sporazumom o prevozu opasne robe u drumskom saobraćaju (član 76),

u) kao vozač motornog vozila prilikom prevoza opasne materije zaustavi ili parkira motorno ili priključno vozilo na mjestu koje nije određeno i obilježeno za tu vrstu vozila ili ne preduzme mjere iz člana 80. st. 2. i 4. u slučaju kad je vozilo zaustavljeno zbog kvara, nezgode, utovara ili istovara ili iz drugih opravdanih razloga (član 80),

f) za vrijeme utovara ili istovara opasne materije sa broda ili tankera ne uzemli brod u propisanim slučajevima, ili za vrijeme čišćenja i provjetravanja brodova, odnosno tankera vrši radnju ili upotrebljava sredstvo koje može da izazove varničenje, požar ili eksploziju (član 92),

h) stavi eksplozivnu, zapaljivu ili drugu opasnu materiju u pismonosnu pošiljku ili poštanski paket (član 95).

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 103.

(1) Organi nadležni za sprovođenje ovog zakona dužni su da Vladi Republike Srpske dostavljaju obavještenja i izvještaje o primjeni ovog zakona, propisa donesenih na osnovu ovog zakona i međunarodnih ugovora, najmanje jedanput godišnje.

(2) Ministar unutrašnjih poslova uz saglasnost ministra zdravlja i socijalne zaštite, ministra saobraćaja i veza i ministra za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju i direktora Inspektorata, određuje podatke koje treba da sadrži obavještenje i izveštaji iz stava 1. ovog člana i način njihovog dostavljanja.

Član 104.

(1) Nadležna ministarstva i Inspektorat dužni su da ustroje i vode bazu podataka o vrstama opasnih materija, njihovim osobinama koje predstavljaju opasnost po život i zdravlje ljudi i materijalna dobra, mjerama koje treba preduzeti za sprečavanje ili uklanjanje opasnosti i o preduzećima i fizičkim licima koji mogu pružiti pomoć pri uklanjanju nastale opasnosti.

(2) Bazu podataka iz stava 1. ovog člana, nadležna ministarstva i Inspektorat, dužna su da ustroje u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Pravilnik o načinu formiranja baze podataka o opasnim materijama donosi ministar unutrašnjih poslova na prijedlog komisije koja se formira od predstavnika nadležnih ministarstava i Inspektorata.

Član 105.

(1) Ministar unutrašnjih poslova u saglasnosti sa ministrom saobraćaja i veza, ministrom zdravlja i socijalne zaštite i ministrom za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju donijeće propise o stručnom osposobljavanju vozača motornih vozila za prevoz opasnih materija i drugih lica koja učestvuju u prevozu opasnih materija i o tehničkim uslovima koje moraju da ispunjavaju preduzeća koja vrše stručno osposobljavanje tih lica, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Ministar saobraćaja i veza u saglasnosti sa ministrom unutrašnjih poslova i ministrom zdravlja i socijalne zaštite donijeće propise o prevozu opasnih materija u željezničkom saobraćaju, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Ministar saobraćaja i veza donijeće tehnička pravila o podobnosti brodova za prevoz opasnih materija na unutrašnjim plovnim putevima, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(4) Ministar saobraćaja i veza u saradnji sa ministrom unutrašnjih poslova, ministrom zdravlja i socijalne zaštite, ministrom za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju i direktorom Inspektorata, donijeće propise o načinu i postupku stručnog osposobljavanja, provjere znanja i izdavanja certifikata o profesionalnoj osposobljenosti savjetnika za bezbjednost, vođenje evidencija o savjetnicima za bezbjednost, kao i o uslovima i obavezama koje moraju da ispunjavaju, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(5) Ministar saobraćaja i veza u saradnji sa ministrom unutrašnjih poslova, ministrom zdravlja i socijalne zaštite i ministrom za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju, propisaće uslove za preduzeća, druga pravna lica i preduzetnike koji prevoze opasne materije, a nisu dužna angažovati savjetnika za bezbjednost, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 106.

(1) Preduzeća i druga pravna lica i preduzetnici iz člana 4. ovog zakona, dužni su da u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, imenuju najmanje jednog savjetnika za bezbjednost prevoza opasnih materija, i o tome dostave podatke Ministarstvu saobraćaja i veza.

(2) Proizvođači ambalaže za opasne materije moraju u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, ispuniti uslove propisane članom 12. st. od 6. do 11. ovog zakona.

(3) Za vozila iz člana 74. stav 11. ovog zakona, dozvoljava se periodičan pregled i izdavanje ADR certifikata najkasnije do 1. januara 2010. godine.

Član 107.

Do donošenja podzakonskih akata predviđenih ovim zakonom primjenjivaće se važeći podzakonski akti ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 108.

Stupanjem na snagu ovog zakona, u Republici Srpskoj prestaje primjena Zakona o prevozu opasnih materija ("Službene list SFRJ", br. 27/90 i 45/90).

Član 109.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 01-1612/07

Datum: 10. oktobra 2007. godine